

KALAALLIT NUNAANNI KISITSISIT

2022

Kalaallit Nunaanni Kisitsisit 2022 · Sisamassanneerluni saqqummersitaq
Saqqummersitsinermi piffissaq: Maaji 2022 · Naqitat amerlassusaat: 400
Naatsorsueqqissaartarfimmit saqqummersinneqarpoq
Oqarasuaat: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90 · stat@stat.gl · www.stat.gl
Aaqqissuisoq: Naduk Kleemann, Naatsorsueqqissaartarfik
Ilusilersuisoq assiliisorlu: Sara Maritta Brasse · www.brasse.dk · Naqiterisoq: Nuuk Offset
©Naatsorsueqqissaartarfik 2022. Atuagassiamik ilaarsineq pisinnaavoq najoqqutamut innersuussinikkut.
ISBN: 978-87-998113-7-3 · EAN: 9788798678786 · ISSN: 2794-3259

IMARISAA

4

NUNARSUARMI
QEQERTAT ANNERSAAT

5

KALAALLIT NUNAANNI
INNUTTAASUT

6

INNUTTAASUT

7

TOQUSUT INUNNGORTULLU

8

NUUTTARNERIT

9

ILAQUTARIIT INOQUTIGIILLU

10

PEQQINNISSAQ

12

ILINNIARTITAANEQ

13

POLITIKKIKKUT AQUTSINEQ

14

ISUMAGINNINNERMUT
TUNNGASUT

15

PINERLUTTULIORTARNEQ

16

SILAP PISSUSAA

18

PIORSARSIMASSUSEQ

19

SULIFFEQARNERMI
PISSUTSIT

20

INUUSSUTISSARSIORNEQ

21

INUUSSUTISSARSIUTIT
AAQQUSSUUSANERAT

22

AALISARNEQ

24

PINIARNEQ

25

NUNALERINEQ

26

TAKORNARIAQARNEQ

27

ASSARTUINEQ
ANGALLASSINERLU

28

ISERTITAT

29

AKIT

30

NUNANIK ALLANIK
NIUEQATEQARNEQ

31

PISORTAT
ANINGAASAQARNERAT

32

NUNA TAMAKKERLUGU
NAATSORSUUTIT

34

KISITSISIT
PINGAARNERIT

Ilisarnaatinut nassuiaatit

- 0
- . Nalunaarsorneqarsinnaanatik kisitsisitaqarsinnaanngitsut
- 0 Uttuutit atorqartup affaanit mikinerusoq
- ... Paasisutissaqanngitsut
- * Kisitsisaagallartut imaluunniit missingersuut

Aningaasat annertussusaanni tamani qallunaat
koruunii atorqarput (DKK)

4 NUNARSUARMI QEERTAT ANNERSAAT

Kalaallit Nunaat nuna qaqqartuujuvoq 2.166.086 km²-isulli atitussuseqarluni nunarsuarmi qeertat annersaraat. Nuna Amerika Avannarliup nuna-vissuani inissisimavoq. Kalaallit Nunaata 81 pct.-ia sermimik qalligaavoq, Sibiriallu arfinilerarterutaatut angitigisumi nunami innuttaasut katillugit 57.000-annaapput. Nunap annerpaartaa inoqanngitsuummat inuit eqimasusiat nunarsuarmi appasinnerpaaq tamaaniippoq. Sikoqannginnersat kisii-sa kisissagaanni kvadratkilometerimut ataatsimut inuit 0,3-ginnaapput.

Nunarsuarmi politikikkut ingerlaaseq Europami atornerqartoq atorlugu politikikkut aqutsisoqarpoq, Naalagaaffeqatigiinnerullu iluani Kalaallit Nunaat namminersortutut inissisimavoq. 1721-mi Kalaallit Nunaat Qallunaat Nunaannit nunasiaataalerpoq, 1953-imi Qallunaat Nunaanni amtinngorpoq 1979-imi Namminersorneruneq pilersinneqarpoq. Namminersornerq 21. juuni 2009-mi atuutsinneqalerpoq. Kalaallit Nunaat Danmarki peqatigalugu 1973-imi EU-mut ilaasortanngorpoq. 1982-imi taasisitserernerup kingorna 1985-imi Kalaallit Nunaat EU-mi ilaasortaajunnaarpoq, ilaasortanngorpoqiganilu.

Kalaallit Nunaata annerpaartaa masarsuuvoq qeriuannartoq sunnerneqar-simannngitsorlu. Illoqarfiit nunaqarfillu tamarmik sineriammi inissisimapput. Illoqarfiit akornanni aqqusineqanngilaq, angalanerillu tamarmik timmisartu-mik umiarsuarmilluunniit pisarput. Innuttaasut amerlanersaat kimmu sine-rissap kujasissuani najugaqarput. Tassaniipportaaq illoqarfiit pingaarnersaat Nuuk 19.000-it sinnerlugit inoqartoq.

Kalaallit Nunaat nammineq erfasoqarlunilu frimærkeqarpoq, namminerli pappiaqqanik aggornerinilluunniit aningaasaateqanngilaq. Qallunaat koru-nii (DKK) atornerqarput.

Ungasissutsit annerpaat

Avannarpasinnerpaamit Kujasinnerpaamut: 2.670 km

Kangisinnerpaamit kippasinnerpaamut: 1.050 km

Sineriak: 44.087 km

Portussuseq qutsinnerpaaq: Gunnbjørnip Qaqqaa 3.700 m

/// **Siorapaluk tassaavoq Kalaallit Nunaanni ukioq kaajallallugu inoqarfusartut avannarpasinnerfaat. Kalaallit Nunaannit avannamut kimmukanneq Qalasersuaq Avannarlermit 1.400 km-iinnarnik ungasissuseqarluni inissisimavoq. Qaqqat portunersaat, Gunnbjørnip Qaqqaa, 3.700 m-inik portutigisoq Kalaallit Nunaata Kangiani inissisimavoq.**

5 KALAALLIT NUNAANNI INNUTTAASUT

Kalaallit Nunaanni innuttaasut, 1. januaari 2022

Kommune Kujalleq

Nanortalik	1.129
Aappilattoq	105
Narsarmijit	74
Tasiusaq	50
Ammassivik	46
Alluitsup Paa	169
Qaqortoq	3.008
Saarloq	24
Eqalugaarsuit	81
Qassimiut	14
Narsaq	1.320
Igaliku	31
Qassiarsuk	70
Narsarsuaq	170

Kommuneqarfik Sermersooq

Nuuk	19.261
Qeqertarsuatsiaat	176
Kapisillit	49
Paamiut	1.209
Arsuk	86
Tasiilaq	1.931
Sermiligaaq	198
Isertoq	46
Kulusuk	215
Tiileqilaaq	75
Kuummiit	258
Ittoqqortoormiit	354

Qeqqata Kommunia

Sisimiut	5.520
Itilleq	81
Sarfanninguit	87
Kangerlussuaq	475
Maniitsoq	2.516
Atammik	197
Napasoaq	78
Kangaamiut	303

Kommune Qeqertalik

Aasiaat	2.977
Akunnaaq	67
Kitsissuarsuit	63
Qasigiannuguit	1.041
Ikamiut	74
Qeqertarsuaq	840
Kangerluk	14
Kangaatsiaq	509
Attu	187
Iginniarfik	65
Niaqornaarsuk	239
Ikerasaarsuk	104

Avannaata Kommunia

Qaanaaq	602
Savissivik	51
Siorapaluk	42
Qeqertat	28
Upernavik	1.125
Upernavik Kujalleq	207
Kangersuatsiaq	140
Aappilattoq	152
Tasiusaq	270
Nuussuaq	198
Kullorsuaq	456
Naajaat	41
Innaarsuit	148
Nutaarmiut	59
Ikerasaarsuk	1
Uummannaq	1.447
Niaqornat	40
Qarsut	161
Ikerasak	234
Saattut	255
Ukkusissat	153
Ilulissat	4.737
Oqaatsut	42
Qeqertaq	120
Saqqaq	151
Ilimanaq	47

Illoqarfiit nunaqarfillu avataanni 57
 Illoqarfiit nunaqarfillu avataanni
 paasisutissaqanngitsut 12

6 INNUTTAASUT

Kalaallit Nunaanni innuttaasut sineriammi najugaqarput; illoqarfinni nunaqarfinnilu. Missiliorlugu nunap innuttaasuisa 60 pct.-ii illoqarfinni annerni tallimani: Nuummi, Sisimiuni, Ilulissani, Aasianni Qaqortumilu najugaqarput. Innuttaasut amerlanerpaartaat Kalaallit Nunaanni inunngorsimapput.

1960-ikkut kingorna illoqarfinni innuttaasut amerliartupiloorput, ilaatigut inuit amerlanerulernerannik aammalu nunaqarfinniit illoqarfinnut nuut-tarnermik peqquteqartumik. Ukiunilu kingullerni 50-ini ineriartorneq taamatut ingerlarusaarsimavoq.

Kalaallit Nunaanni angutit amerlanerujussuupput. Angutit Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut, pingaartumillu Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut akornanni, tassani angutit amerlassusaat 2/3-nik annertussuseqarmata arnallu amerlassusaat 1/3-ulluni.

Inoqarfiit malillugit innuttaasut

	1982	1992	2002	2012	2022
Innuttaasut tamakkerlugit					
Katillugit	51.435	55.385	56.513	56.749	56.562
Iloqarfiit pingaarnersaat	9.717	12.233	13.884	16.181	19.261
Inoqarfiit pingaarnerit	13.819	15.564	15.767	16.642	16.242
Inoqarfiit annerit	14.777	15.045	14.818	13.739	12.558
Inoqarfiit	8.025	6.885	7.575	5.492	4.377
Inoqarfiit minnerit	4.103	5.015	4.052	4.235	3.590
Inoqarfiit minnerpaat	531	395	157	271	470
Inoqarfiit allat	463	248	260	189	64
Kalaallit Nunaanni inunngortut					
Katillugit	42.120	47.388	49.921	50.491	50.388
Iloqarfiit pingaarnersaat	6.606	8.850	10.673	12.698	15.314
Inoqarfiit pingaarnerit	11.724	13.697	14.237	15.216	14.862
Inoqarfiit annerit	12.710	13.532	13.809	13.024	12.012
Inoqarfiit	6.717	6.271	7.198	5.237	4.201
Inoqarfiit minnerit	3.959	4.667	3.813	4.028	3.519
Inoqarfiit minnerpaat	396	354	134	242	459
Inoqarfiit allat	8	17	57	46	21

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

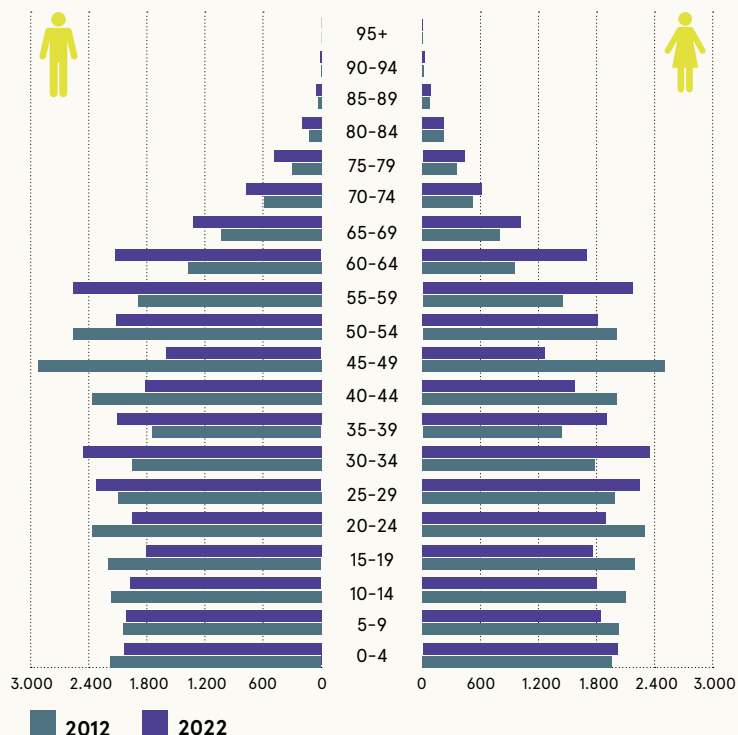
Innuttaasut amerlassusissaat

2050-ip tungaanut Kalaallit Nunaanni innuttaasut utoqqaaneruleriartusapput. 1960-ikkunni inunngorsimasut amerlassuut taassumalu kingorna kinguaassiortarnerup annikinnerulernerata kingunerisaanik, ukiuni 20-ni tulliuuttuni innuttaasut akornanni utoqqaanerusat amerliartulissamma-ta. Kinguaassiortarnermi, toqusoqartarnerani nuuttarnernilu allangor-toqangippat innuttaasut 50.000-it ataallugit amerlassuseqalernissaat naatsorsuutigineqarpoq.

Inuiaassuseq

1.januaari 2022-mi qallunaatut innuttaasuseqanngitsut Kalaallit Nunaanni najugallit 1.539-nik amerlassuseqarput. Taakkunannga 266-it Nunani Avannarlerni allani innuttaasuseqarput.

Innuttaasut suaassusaat ukiuulu malillugit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENSTA>

7 TOQUSUT INUNNGORTULLU

Ukiunut 800-t missaanniittut inunngortarput, 500-llu missaanniittut toqusarput. Angutit arnallu Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut nunarsuup kippasinnerusortaani inunngorsimasunit agguaqatigiissillugu inuuneq-qortussusaat sivikinneruvoq. Tamanna toqusoqartarnerata annertussusaanik qaffasissumik, ajunaarnernik imminornernullu peqquteqartumik tunngaveqarpoq.

Kalaallit Nunaanni angutit agguaqatigiissillugu 69,2-nik ukioqalernissamik tungaannut uumasarput, arnallu 74,0-inik ukioqalernissamik tungaannut uumasarlutik.

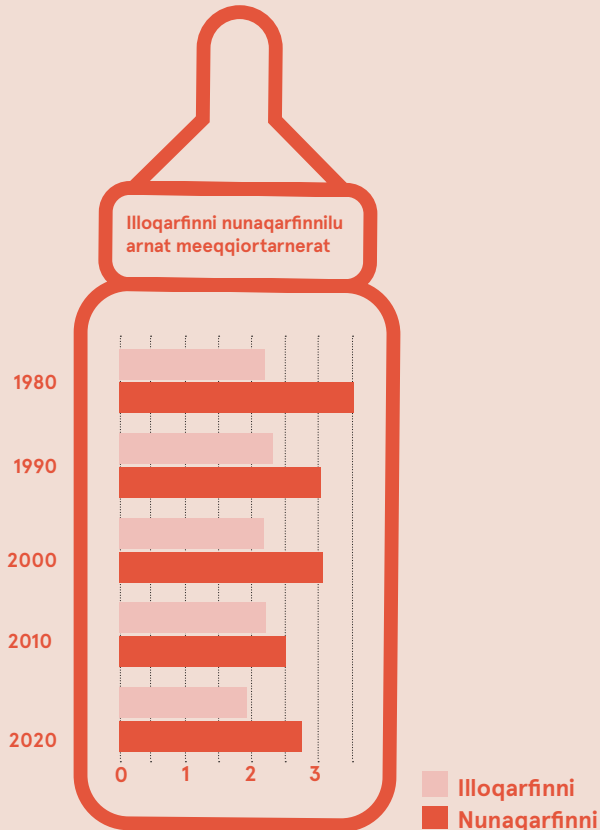
Ukiuni kingullerni qulini kinguaassioartarnek allanngorarsimangilaq. Illoqarfinni nunaqarfinnilu kinguaassioartarnerup annertussusai assigiingillat. Nunaqarfinni arnat illoqarfinni arnanit amerlanernik meerartaar-

tarput. Taamaattoq ukiuni kingullerni nunaqarfinni kinguaassioartarnerup annertussusaa appariaartuaarsimavoq. 1960-ikkut aallartinneranni meeqqiortoqangaatsiarnera pissutigalugu Peqqinnissaqarfik 1975-imi naartunaveersaatnik atuutsitsilerpoq.

Ulloq manna tikillugu peersitsisartut inunngortunit amerlanerusarput. 1970-ikkut aallartinneranniilli agguaqatigiissillugu arnaq ataaseq missiliorlugu 2,1-inik meerartaartarpoq.

Siullermeerluni meerartaartarnek

Nunanut Avannarlernut allanut sanilliullugu Kalaallit Nunaanni arnat ukiunik 3-5-inik siusinnerusumik siullermeerlutik meerartaartarput. Kalaallit Nunaanni arnat agguaqatigiissillugu 24,7-inik ukioqarlutik siullermeerlutik meerartaartarput.

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBLSF1>

2021-mi nukappiaq-qanut atit **Aputsiaq** aamma **Marco** nuannarineqarnerpaasimapput. Niviarsiaqqanullu **Lea** aamma **Luna**.

Uumallutik inunngortut toqusullu

	1981	1991	2001	2011	2021
Amerlassusaat					
Uumallutik inunngortut	1.056	1.192	942	821	761
Toqusut	381	458	466	476	531

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBL0> aamma <https://bank.stat.gl/BENBBDM1>

8 NUUTTARNERIT

Kalaallit Nunaanni innuttaasut amerlassusaannut naleqqiullugu nuuttarnerit annertupput, tamannalu innuttaasut katitigaanerannut annertuumik sunniuteqartarpoq. Avinngarusimanagerusuniit illoqarfinnut nuuttarnerit, pingaartumik ukiuni kingullerni 50-ini, ingammik Nuummumut, nuuttartut amerlapput.

Nunasisartut amerlanersaat Naalagaaffeqatigiinnerup iluani innuttaasuseqarput. Kalaallit Nunaannit imaluunniit Kalaallit Nunaannut nunasisartut. Sulisussanik amigaateqarnermi tikisitanik pisariaqartitsinerup kinguneraa innuttaasut Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut allamullu nunasiartortut nunasisunit allanit taarserneqaqqittarnerat. Piffissap ingerlanerani nunasisartut allamullu nunasiartortut amerlassusaat naligiinnarsimapput, Kalaallili Nunaanni inunngorsimasunut tamanna atuutinnilaq.

Nuuttarnerit	2011	2013	2015	2017	2019	2021
Illoqarfinmi najugaqarfigisami	13.200	14.000	13.791	14.158	13.119	11.823
Nunaqarfinmi najugaqarfigisami	1.316	1.219	1.232	993	866	711
Illoqarfiit akornanni	4.507	4.672	4.875	4.919	5.006	4.437
Nunaqarfiit akornanni	370	332	363	417	290	351
Nunaqarfinmiit illoqarfinmut	1.392	1.272	1.306	1.317	1.198	1.044
Illoqarfinmiit nunaqarfinmut	1.124	1.150	1.242	1.082	1.081	979
Allat	32	56	22	16	9	10

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BEDBAF2B>

Kalaallit Nunaannut aamma Kalaallit Nunaannit nuuttarnerit, ukiut toqqartukkat

Nunasisut tamakkerlugit	-159	-447	-511	-449	-300	-220
Nunasisut, katillugit	2.283	2.066	2.186	2.287	2.310	1.962
Kalaallit Nunaanni inunngortut	917	975	1.019	1.059	933	634
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.364	1.088	1.158	1.224	1.374	1.328
Nunanut allanut nuuttartut, katillugit	2.442	2.513	2.691	2.736	2.609	2.184
Kalaallit Nunaanni inunngortut	1.220	1.311	1.544	1.373	1.363	914
Kalaallit Nunaata avataani inunngortut	1.214	1.200	1.144	1.352	1.244	1.268

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENBBIU2>

Nunani allani innuttaassusillit

Kalaallit Nunaanni nunanit tama-laaneersut innuttaasut amerliartorput massakkullu innuttaasut 2,7 pct.-iisa annertussusaannik amerlatigalutik.

Taakkunani amerlanerpaallutik Filippinerit, Thailandimeersut kiisalu Islandimut.

2011-mi Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut Danmarkimi najugallit 14.718-iusimapput. 2022-milu 16.801-inut amerleriarsimapput.

9 ILAQUTARIIT INOQUTIGIILLU

Ukiuni kingullerni 50-ini Kalaallit Nunaanni ilaqutariit katitigaanerat allanngoriartorsimavoq. Ullumikkut aappariit katissimangikkaluarlutik inoqatigiikkajuttarput. Inoqutigiinni najugaqatigiit imminnut qanoq atassuteqarnerat ilaqutariit suussusaannik aalajangiisuvoq. Ilaqutariit tassaapput inoqutigiinni ataatsini inuk ataaseq imaluunniit inuit arlallit aappariittut imaluunniit ilaqutariittut imminnut atassuteqartut.

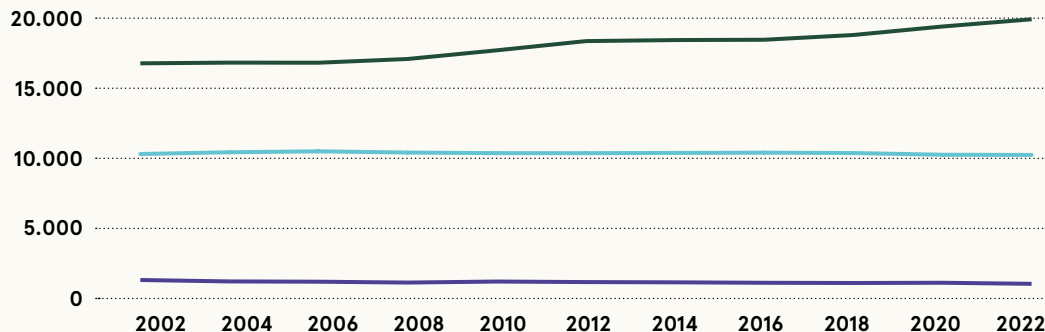
Nalinginnaasumik ilaqutariit assigiinngitsunut pingasunut immikkoortiterneqarput; aappariinnut, kisermaanut aamma meeqqanut angajoqqaaminni najugaqanngitsunut. Aappariit kisermaallu angajoqqaaminni najugaqartu-

nik meerartaqarlutillu inuusuttortaqaqsinnaapput. Ilaqutariinilu annerpaamik kinguaariit marluusarput. Assersuutigalugu inoqutigiinni ataatsini kinguaariit pingasut ilaqutariinnik marlunnik amerlanerusunilluunniit naatsorsorneqartarput.

Inoqutigiit

Inoqutigiit tassaapput inuit najukkami ataatsimi najugaqatigiit, imminnut qanoq atassuteqarneri apeqqutaatinnagu. Inoqutigiinni ataatsini ilaqutariit arlaqaqsinnaapput, ilaqutariilli ataatsit inoqutigiinni ataasiinnarni inissimasinnaapput.

Ilaqutariit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENHUS1>

Kisermaat

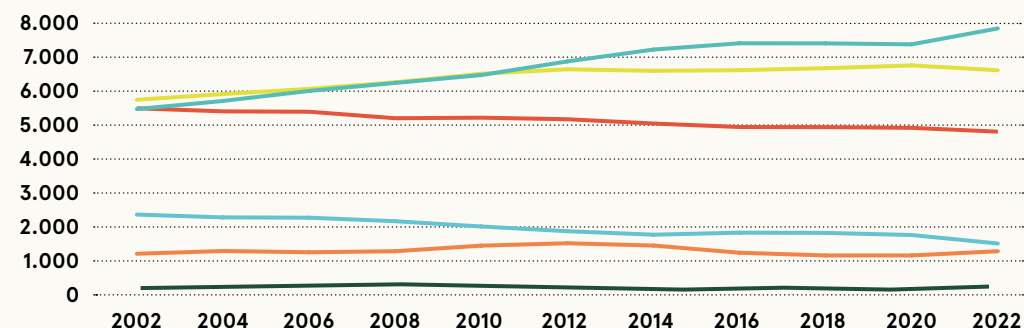
Aappariit

Meeqqat 18-it inorlugit ukiullit angajoqqaaminni najugaqanngitsut*

*Ukiukitsut angajoqqaaminni najugaqanngitsut tassaapput ilaqquttaminni allani, meeqqat angerlarsimaffiini imaluunniit kollegiani najugallit.

Inoqutigiit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/BENFAM2>

Illoqarfiit pingaarnersaat

Inoqarfiit pingaarnarit

Inoqarfiit annerit

Inoqarfiit

Inoqarfiit minnerit

Inoqarfiit minnerpaat

2022-mi 19.945-t kisermaatut inuupput. Ukiullu 20-t ingerlanerini 16 pct.-inik amerlisimallutik.

10 PEQQINNISSAQ

Kalaallit Nunaanni Peqqinnissaqarfik immikkoortunut tallimanut agguar-neqarsimavoq. Ilulissani, Aasianni, Sisimiuni, Nuummi kiisalu Qaqortu-mi qitiusumik napparsimmaveqarpoq. Napparsimmavillu Nuummiittoq, Dronning Ingridip Napparsimmavissua, Kalaallit Nunaanni nuna tamak-kerlugu napparsimmaviuvoq. Nunap ilaani tamani peqqissaaveqarpoq, napparsimmaveeraqarluni nunaqarfinnilu nakorsiartarfeqarpoq ilaatigut qarasaasiakkut nakorsiartitsiveqartunik. Nunap innuttaasuinut peqqin-nissaqarfiup sullissineri tunggaviusumik tamarmik akeqanngillat. Nakor-saatit allagartalerlugit pisassat, naartunaveersaatit kiisalu kigutileritinner-it najugaqavissunut akeqanngillat.

Innuttaasut ilai peqqissaavimmut immikkoortumiluunniit napparsim-mavimmut ungasissuni najugaqarput. Napparsimasoqartillugu innut-taasut napparsimmavimmut qaninnerpaamut nakorsiartinneqartarput.

Napparsimasut immikkut katsorsarneqarnissaminnik pisariaqartitsisut, assersuutigalugu kræftertut, Dronning Ingridip Napparsimmavissuanut Nuummiittumut imaluunniit Danmarkimut katsorsartikkiartortarput. Tas-sanngaannartumik peruluttoqartillugu aamma Islandimi napparsimma-vimmut aallartitsisoqarsinnaavoq.

Nunanut Avannarlernut naleqqiullugu Kalaallit Nunaanni tuberkulose 20-riaammik atugaaneruvoq. Nappaatit kinguaassiutitigut tuniluuttar-tut malunnartumik atugaanerupput, kræftimillu nappaatit amerlassusaat Nunani Avannarlernisulli amerlatigalutik. Ukiunilu kingullerni 25-ni Nu-nanut Avannarlernut naleqqiullugu imminut toquttarneq 6-7-eriaammik annertuneruvoq.

Toqutigineqarsimasut

	2011	2013	2015	2017	2019
Tunillatsilluni nappaatit	16	21	20	16	17
Kræfti	127	105	101	126	133
Qinersini stofskiftillu pissusissami-suunnginneranit nappaatit	2	10	6	15	11
Uummaserisarnerit	65	56	57	73	67
Timimi kaaviaartunit nappaatit allat	28	32	35	52	41
Anersaartuutini nappaatit	22	28	38	42	51
Nerisat aqquutaanni nappaatit	13	17	20	17	24
Ajunaarnerit	17	21	25	36	38
Imminut toqunneq	55	42	32	40	44
Toqutaaneq	1	3	3	6	4
Toqutigineqartut allat	134	121	141	83	119
Katillugit	480	456	478	506	549

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SUELDA1>

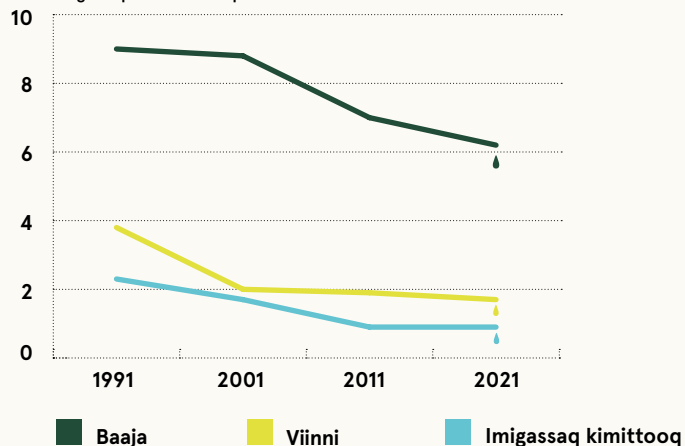

Imigassamik tupamillu atuineq

Ukiuni kingullerni 30-ni imigassamik atuineq 30 pct.-imit annertunerusumik apparsimavoq, ullumikkullu Nunani Avannarlerni allani atuineq annertoqatigi-lersimavaa. Piffissami pineqartumi tupamik atuineq aamma 30 pct.- imit annertunerusumik apparsimavoq.

Imigassamik eqqussuineq nioqqutissiornerlu

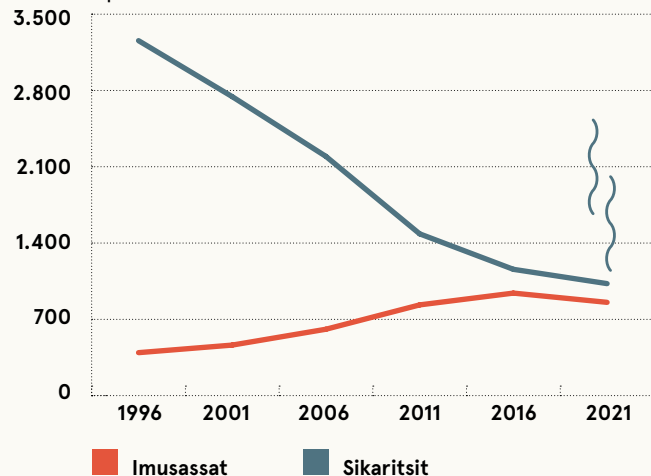
Imigassaq liiterimut 100 pct.-imik aalakoornartulik 15-ileereersimasunut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ALDALK1>

Tupamik eqqussuineq

Tupat amerlassusaat 15-ileereersimasunut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ALDTOB2>

12 ILINNIARTITAANEQ

Kalaallit Nunaanni innuttaasut ukiut qulit meeqqat atuarianni atuarsimasusaataapput. Meeqqat arfinilinnik ukioqaleraangamik atuartunngortarput. Nunaqarfinni minnerusuni meeqqat 8.-10. klasserniarlutik illoqarfimmut qaninnermut nuukkajuttarput. 1. klassimiit qallunaatut atuartitsisoqartarpoq, tuluttullu atuartitsineq aamma klassini nukarlerni aallartinneqartarluni. 10. klassimik naammassinnereernerup kingorna atuartut affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni Danmarkimiluunniit ukiumik ataatsimik sivisuseqartumik efterskolernermik aallartitsisarput. Atuartut arfineq-marluugaangata ataaseq kisimi inuusuttunut ilinniartimmuut toqqaannartumik ingerlaqqittarpoq.

Inuusuttut amerlasuut inuusuttunut ilinniartimmik aallartitsiniarlutik illoqarfimmut allamut nuuttarput. Illoqarfiit sisamat ilinniarnertuunngorniarfeqarput, inuusutissarsiornermilu ilinniartinnit quliusuni inuusutissarsiornermi ilinniakkat amerlanerpaat ilinniarneqarsinnaapput. Inuusutissarsiornermi ilinniakkat atuagarsornermik suliffimmillu misiliinermik akulerunneqarsimasunik imaqarput.

Kalaallit Nunaanni inuusuttut amerlasuut inuusuttunut ilinniakkamik aallartitsisanngillat. 18-25-t akornanni ukiullit quliugaangata arfinillit ilinniarnertuunngorniarnermik imaluunniit inuusutissarsiornermi ilinniakkamik allamik naammassinnissimasanngillat, imaluunniit suli ingerlatsisutut nalu-naarsorsimasarlutik.

Kalaallit Nunaanni universiteti, Ilimatusarfik, illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi inissisimavoq. Tassani bacheloritut ilinniakkat aqqanillit kandidatullu ilinniakkat pingasut ilinniarneqarsinnaapput. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat naannerusut inuusutissarsiornermi ilinniartut ilaanni aamma ilinniarneqarsinnaapput. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat Kalaallit Nunaanni neqeroorutigineqartut arlaqanngimmata, ilinniartut 30 pct.-iisa missaanniittut nunani allani ilinniartuupput, taakkunannga amerlanerit Danmarkimi.

Ilinniarneq akeqanngilaq, ilinniartullu ilinniagaqarnersiuteqartinneqarput. Suliffimmi misililullutik ilinniartut suliffimmi misililullutik akissarsiaqartinneqartarput. Ilinniartut illoqarfimmut allamut nuuttariaqarsimasut kollegiani ineqarnissaminut pisussaaffeqarput.

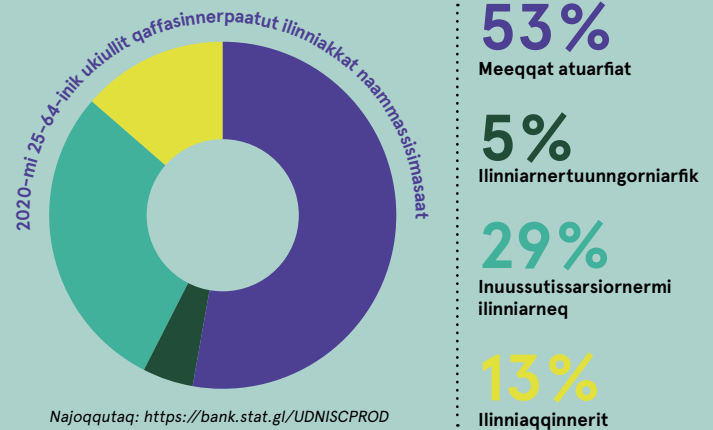
Ilinniagaqarsimassuseq

Kalaallit ilinniagaqarsimassusaat qaffakkiartoraluartoq Nunani Avannarlerni suli appasinnerpaavoq. 25-64-inik ukiullit affaasa sinillit meeqqat atuarianni taamaallaat atuarsimasuupput, Nunani Avannarlerni allani ¼-it missaat meeqqat atuarianni taamaallaat atuarsimasuusut.

Ilinniakkamik toqqaasarneq

Arnat angutinik amerlanerusut meeqqat atuariannit qaffasinnerusumik ilinniagaqartarput. Angutit quliugaangata ataaseq ingerlariaqqiffiusumik ilinni-

akkamik aallartitsisarpoq, arnallu tallimaagaangata ataaseq aallartitsisarlu-ni. Ingerlariaqqiffiusumik ilinniakkat imaluunniit niuernermit inulinerimilu ilinniakkat arnanit toqqaarneqakkajunnerupput. Angutit teknikkimi, sanaar-tornermi assartuinerimilu ilinniakkanik toqqaaneruserput.

Ilinniakkat naammassineqarsimasut

	Kalaallit Nunaanni	Nunani allani
Ilinniarnertuunngorniarfik		
2010	260	18
2015	346	31
2020	284	28
Inuusutissarsiornermi ilinniarneq		
2010	311	14
2015	443	20
2020	380	27
Ilinniaqqinnerit		
2010	107	86
2015	182	75
2020	168	94

Najoqquataq: <https://bank.stat.gl/UDNISC11D>

13 POLITIKKIKKUT AQUTSINEQ

Naalakkersuisut kiisalu Inatsisartut 31-nik ilaasortaqtartut illoqarfiit pingaarnersaanni Nuummi inissisimapput. Naalakkersuisut siulittaasuut "Naalakkersuisut Siulittaasuannik" taaneqartarpoq. Naalakkersuisunilu ilaasortat sinneri "Naalakkersuisunik" taaneqartarlutik.

Minnerpaamik ukiut sisamakkaarlugit Inatsisartunut qinersisoqartarpoq. Qinigassanngortittoq partiimik tunuliaqutaqarluni imaluunniit attaviitsut qinigassanngortissinnaavoq. Qinersereernerup kingorna Inatsisartuni Naalakkersuisunut ilaasortat nutaat kiisalu Naalakkersuisut Siulittaasuut nutaaq toqqarneqartarput.

Kalaallit Nunaat tallimanik kommuneqarpoq; Kommune Kujalleq, Kommuneqarfik Sermersooq, Qeqqata Kommunia, Kommune Qeqertalik

kiisalu Avannaata Kommunia. Taamatuttaaq kommuneqarfimmi aqutsisunut qinersineq ukiut sisamakkaarlugit pisarpoq. 2021-p naanerani Kalaallit Nunaanni politikikkut partiit tallimaapput. Partiini annerpaat marluk tassaallutik Inuit Ataqtigiit aamma Siumut.

Naalagaaffeqatiginnerup iluani Kalaallit Nunaat qallunaat Folketingianni marlunnik ilaasortaataqarpoq. Qallunaallu folketingimut qinersineranni ilaasortat qinerneqartarput. Politikikkut aalajangiussat pillugit ilaatigooriarluni inuit taasisinneqartarput. 1979-imi Kalaallit Nunaanni namminersornerunissaq qinerneqarpoq, 2008-milu namminersulernissaq. 1982-imittaaq EU-mi ilaasortaajunnaarnissaq Kalaallit Nunaanni qinerneqarpoq.

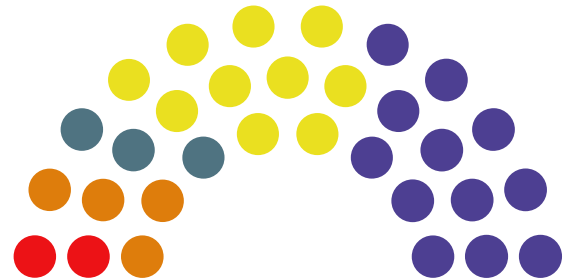
Inatsisartunut qinersineq kingulleq, 6. aprili 2021

	Qinersisut	Procenti	Qinigaasut	Arnat qinikkat
Partiit	26.486	100	31	10
Atassut	1.879	6,9	2	-
Demokraatit	2.452	9,1	3	2
Inuit Ataqtigiit	9.912	36,6	12	6
Siumut	7.971	29,4	10	2
Nunatta Qitornai	639	2,4	-	-
Naleraq	3.249	12,0	4	-
Suleqatigiissitsisut	375	1,4	-	-
Allat	9	-	-	-

Najoqutaq: Qinersineri Siulersuisut, Namminersorlutik Oqartussat

Kommunalbestyrelsenut qinersineq kingulleq, 6. aprili 2021

	Kalaallit Nunaat tamakkerlugu	Avannaata Kommunia	Kommune Qeqertalik	Qeqqata Kommunia	Kommuneqarfik Sermersooq	Kommune Kujalleq
Qinersinerit agguataarneri pct.-inngorlugit						
Atassut	7,3	12,0	8,0	11,8	2,8	6,1
Demokraatit	6,8	9,5	8,8	1,3	9,4	-
Inuit Ataqtigiit	36,9	16,9	53,2	20,8	45,1	50,9
Naleraq	10,5	12,1	1,4	24,9	9,6	-
Siumut	35,5	46,2	25,6	39,8	29,4	40,3
Nunatta Qitornai	0,9	2,2	-	-	1,2	-
Allat	0,2	2,2	-	-	-	-

14 ISUMAGINNINERMUT TUNNGASUT

Kalaallit Nunaanni isumaginninnermut tunngasuni Nunani Avannarlerni ingerlaaseq atorneqarpoq. Piumasaqaatit aalajangersimasut qulakkeerneqarsimatillugit innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugallit suliffeqanginnermi, napparsimanermi ernereernerullu kingorna isertitanut taarsiisutaasunik ikiorsiissutininik pisartagaqarsinnaatitaapput. Innuttaasut isertitakitsut imaluunniit isertitaqangitsut, piumasaqaatinillu naammassinnissimangitsut taarsiullugu pisortanit ikiorsiissutininik pisartagaqarsinnaatitaapput.

Ilaqutariit isertitakitsut aamma ikiorsiissutininut tapinik soorlu ineqarnermut meeqqanullu tapinik pisartagaqarsinnaatitaapput.

Innuttaasut 67-iliineqangitsut tamakkiisumillu sulisinnaassuseqangitsut siusinaartumik soraarnerussutisiaqalernissamat qinnuteqarsinnaapput. 67-inik ukioqalernermit innuttaasut tamarmik utoqqalineri soraarnerussutisiaqarsinnaatitaapput. Utoqqalineri kiisalu siusinaarlutik soraarnerussutisiallit angerlarsimaffimmi ikiorneqarnissaminut paarineqarnissaminullu, imaluunniit utoqqaat illuini inissamik, neqeroorfigineqarsinnaapput.

Innuttaasut innarluutillit innarluutaannut ikiuutaassussanik ikiorserneqarnissamik pisinnaatitaapput. Ikiorserneqarnerup suunera innarluutillip piasariaqartitaa malillugu aalajangerneqartarpoq. Assersuutigalugu ulluinnarni tapersersuisumit ikorfartorneqarneq, angalanermi ingerlaqateqarneq imaluunniit piffissaq tamakkerlugu innarluutilinnut inissiisarfirmiinneq. Innuttaasut innarluutillit innarluutilinnut sullivissiani sulinissamat periarfisaqarput.

Isumaginninnermi ikiorsiissutininik pisartagallit

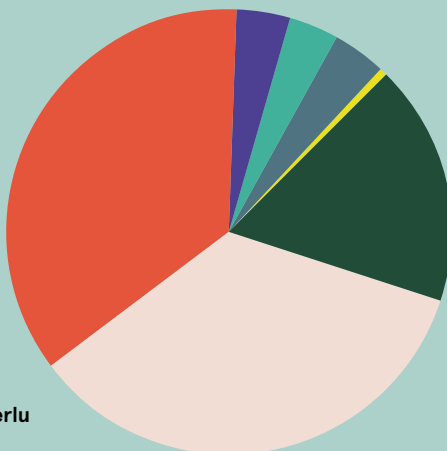
	2016	2017	2018	2019	2020
Pisortanit ikiorsiissutininik pisartagallit	6.063	5.787	5.086	4.760	4.702
Suliffeqangikkallarnermi ikiorsiissutininik pisartagallit	2.916	2.944	2.566	2.333	2.111
Utoqqalineri soraarnerussutisiallit	3.999	3.789	3.770	3.820	3.943
Siusinaartumik soraarnerussutisiallit	2.248	2.280	2.385	2.390	2.407
Ineqarnermut tapisartut	4.418	4.113	3.940	3.820	3.720
Meeqqanut tapisartut	3.573	3.488	3.880	3.679	3.591

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/SON004>, <https://bank.stat.gl/SON006>, <https://bank.stat.gl/SONAPE1>, <https://bank.stat.gl/SONFPE1>, <https://bank.stat.gl/SONBS01> aamma <https://bank.stat.gl/SONBT01>

Pisortat isumaginninnermi aningaasartuutaat, 2020

18 mio. DKK	Suliffissaaleqineq
129 mio. DKK	Ineqarneq
120 mio. DKK	Isumaginninnermi ikiorsiissutit
127 mio. DKK	Isumaginninnermi isumannaallisaaneq il.il.
1.215 mio. DKK	Ilaqutariit meeqqallu
1.172 mio. DKK	Utoqqalineq
590 mio. DKK	Napparsimaneq innarluuteqarnerlu

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/OFNFUNK>

15 PINERLUTTULIORTARNEQ

Kalaallit Nunaanni eqqartuussisoqarfii eqqartuussisoqarfinnut si-samanut kiisalu Kalaallit Nunaanni Eqqartuussivinnut avitaapput, tamakkerlutik siullermeerfusumik sulianik ingerlatsisut. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfiani aappasaanneerluni aalajangiiffisassat ingerlanneqartarput. Eqqartuussisoqarneq suli Kalaallit Nunaannit akisussaaffigineqanngimmat Danmarkimi Højesteret, Kalaallit Nunaat sinnerlugu pingajussaanneerluni aalajangiiffisassanik aamma ingerlatsivoq.

Kalaallit Nunaata eqqartuussisoqarfiini inuiaqatigiinni akuulersitseq-qinnissaq pingaartinneqarpoq. Pineqaatissinneqarsimasut inissiisarfimmiinnermini annerusumik minnerusumilluunniit ulluinnarni inuuneqarsinnaanerminnut periarfissaqartinneqarajuttarput. Kalaallit Nunaat pineqaatissinneqarsimasunut arfinilinnik isertitsiveqarpoq, illoqarfanni Ilulissani, Aasianni, Sisimiuni, Nuummi, Qaqortumi Tasillamilu. Pinerluttuliorsimasut tarnimikkut nappaatillit Nuummi imaluunniit Danmarkimi

pineqaatissinneqarsimasunut inissiisarfinnut paarnaarussassanngortinneqarsinnaapput.

Pinerluttuliortarneq pillugu kisitsisitigut paasissutissat Kalaallit Nunaanni pinerluttulerinermi inatsimmik immikkullu inatsisinik allanik unioqqu-titsinernik tunngaveqarput, tassani angallannermut inatsit ilanngullugu. Kisitsisitigut paasissutissat sammisanut assigiinngitsunut immikkoortitigaapput, unioqqu-titsinernerup unnerluussinermi ilaatigut pasinninnermut aalajangiiffigineqarnermullu ingerlasarneranik takutitsisunik.

Pasinninnerit unnerluussinernut naleqqiullugit amerlassusaat, inatsit unioqqu-tinneqartoq malillugu

	2017	2018	2019	2020	2021
Unnerluussinernit amerlassusaat					
Pinerluttulerinermi inatsit	3.643	2.925	3.594	4.218	3.885
Angallanner-mut inatsit	986	748	946	1.099	873
Inatsisit allat	856	724	665	702	823
Pasinninnerit amerlassusaat					
Pinerluttulerinermi inatsit	2.416	1.896	2.455	2.686	2.246
Angallanner-mut inatsit	872	684	841	1.017	744
Inatsisit allat	718	601	531	513	543
Pasinninnerit pct.-inngorlugit					
Pinerluttulerinermi inatsit	66,3	64,8	68,3	63,7	57,8
Angallanner-mut inatsit	88,4	91,4	88,9	92,5	85,2
Inatsisit allat	83,9	83,0	79,8	73,1	66,0

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/KRNAF>

Inuusuttu pinerlunniartarnerat, ukiut aalajangiinerillu pineqaatissiinertallit amerlassusaat malillugit

	2017	2018	2019	2020	2021
18 ukiullit	90	105	76	55	37
17 ukiullit	67	37	68	48	31
16 ukiullit	43	42	32	38	38
15 ukiullit	28	27	25	39	77
14 ukiullit	32	7	28	94	64
0-13 ukiullit	30	14	46	66	40

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/KRNAF>

Pinerluttunik isumaginnittoqarfik

Kalaallit Nunaanni Pinerluttunik Isumaginnittut pineqaatissinneqarsimasunik pineqaatissiinertaqanngitsumik pinerlussimasunik, inuiaqatigiinni sullis-sinissamik imaluunniit katsorsartinnissamut eqqartuussaasimasunik nakkutilliinermik ingerlataqarpoq. Taamatuttaaq Pinerluttunik Isumaginnittut pinerluttuliornissamut pinaveersaartitsinermi politiinik, atuarfinnik inunnillu isumaginnittoqarfinnik suleqateqartarput.

16 SILAP PISSUSAA

Kalaallit Nunaat qaasuitsup killeqarfiani inissisimavoq, ukiukkut nillertuuvoq sumiiffillu apeqqutaalluni aasakkut issaasattuulluni.

Kalaallit Nunaata Avannaa issittuuvoq. Tamaani aasat nillartaartuupput seqinerlu kaaviinnartuulluni, ukiukkulli issittarpoq qaammatillu ataatsip tallimallu akornanni sivilissuseqartumik kaperlattarluni. Kalaallit Nunaata Qiterpasissua Kujataalu issinnginnerusumik silaannaqarput, Kalaallit Nunaata Kujataani kangerluit ilorpasissut eqqaassanngikkaanni, tassani issittup kiannerulaartortani inissisimaneq pissutaalluni annertunngitsumik orpinnik naasoqartarpoq.

Kalaallit Nunaanni kiassuseq qaffasinnerpaaq uuttorneqarsimasoq 25,9 °C-imiippoq, 2013-imi juulimi Kitaani pisimasoq. Nillissuseq appasinnerpaaq uuttorneqarsimasoq Sermersuarmi pisimavoq, -69,9 °C-lu tikillugu nillertigisimalluni.

2021-mi illoqarfinni toqqartukkani silaannaap kissassusaa

	Ilulissat (Avannaa)	Kanger- lussuaq (Kitaa)	Nuuk (Kitaa)	Narsarsuaq (Kujataa)	Tasiilaq (Kangia)
Kiannerpaaffit gradenngorlugit					
Januaari	3,0	3,2	2,6	8,1	3,6
Februaari	-0,1	-1,6	3,9	8,5	2,7
Marsi	4,2	5,0	7,3	13,7	4,2
Aprili	11,9	13,8	7,6	15,8	6,3
Maaji	17,6	18,5	12,3	15,4	7,6
Juuni	15,7	19,7	14,9	19,2	15,7
Juuli	18,9	20,9	18,1	19,1	14,9
Aggusti	18,2	20,6	16,6	18,7	20,1
Septembari	6,6	9,6	12,2	20,7	10,1
Oktobari	7,6	9,2	7,8	13,9	10,3
Novembari	4,2	7,3	6,6	7,4	3,1
Decembari	11,3	10,8	12,2	12,1	5,2
Issinnerpaaffit gradenngorlugit					
Januaari	-17,9	-28,6	-9,8	-9,6	-14,9
Februaari	-22,5	-34,6	-14,8	-12,3	-13,9
Marsi	-29,5	-33,8	-22,2	-16,9	-19,8
Aprili	-19,9	-18,7	-11,8	-9,0	-12,3
Maaji	-3,1	-2,7	-3,8	-1,1	-7,9
Juuni	-0,2	2,1	0,0	1,6	-1,8
Juuli	1,8	1,3	0,5	4,9	0,9
Aggusti	-1,6	-0,8	2,8	3,4	2,7
Septembari	-9,3	-13,5	-2,3	-3,3	-1,3
Oktobari	-14,4	-19,3	-6,1	-5,3	-6,8
Novembari	-17,9	-22,9	-11,2	-13,4	-7,2
Decembari	-15,2	-26,0	-9,0	-13,3	-15,8

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENNIMID>

Silaannaap nillertuonera peqqutigalugu Kalaallit Nunaat nukissiuutinik annertuumik pisariaqartitsivoq. 1990-ikkunnili erngup nukinganik innaalagissiorfinnik tallimanik sanasoqarpoq Nuummi, Qaqortumi/Narsami, Sisimiuni, Ilulissani Tasilamilu innaallagissamik pilersuisussanik. Erngup nukinganik innaallagissiorqoqalinngikkallarmat nuna tamakkerlugu orsusanit ikummatissat atorneqarput. Illoqarfinni nunaqarfinnilu minnerusuni aamma inoqarfinni avinngarusimasuni suli tamanna atuuppoq. Ullumikkut eqqakkanik ikuallaaviit atorlugit kiassarnermik annikkaluamik pilersuisoqarpoq.

Nukissiuutinik atuineq

	1990	2000	2010	2020
	Tera Joule			
Gasolia	7.490	7.483	7.510	5.463
Benziina	318	468	582	815
Petruuliu/ Jet A-1	696	884	839	468
Diesel Fuel Arctic	...	229	210	170
LPG/ flaskegassi	13	7	4	3
Timmisartunut benziina	3	0
Uulia akuia- gaangitsoq	50	282
Uuliakoq	9	9	9	9
Eqqakkanit nukissiorneq	...	81	90	103
Erngup nukinganit nukissiorneq	...	572	1.012	1.513

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN1ACT>

Orsusanit ikummatissanik atuinermit silaannarmik mingutsitsisumik aniatitsineq

	1990	2000	2010	2020
	CO ₂ -mik aniatitsineq tonsinngorlugu			
Solaari	549.424	565.566	566.040	413.198
Benziina	22.268	32.908	41.204	57.340
Petruuliu	51.037	64.173	60.785	33.938
Orsusanit ikummatissat allat	712	719	4.608	22.669

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENN2CO2e>

18 PIORSARSIMASSUSEQ

Kalaallit Nunaanni piorsarsimassutsimi pikialaartitsineq nunarsuarmioqataanermik ileqqutoqqanillu akuugaavoq. Illoqarfanni timersornissamut periarfissaqartitsillunilu sunngiffimmi sammisassaqaartitsisoqarpoq, najugaqarfinnilu avinngarusimasuni inuuneq ileqqutoqqat malillugit ingerlanneqarnerusarluni, illoqarfyllu amerlanersaat namminerisamik katersugaasiveqarput sumiiffit oqaluttuassartaannik ukkataqartunik.

Nuummiipportaaq Nunatta Isiginnaartitsisarfia, kalaallit piorsarsimasusaannut ileqqutoqaannullu tunngasunik isiginnaartitsinerik aamma sammisaqarfusoq. Ukiumiit ukiumut isiginnaartitsinerit amerlassusaat nikerarpoq, isiginnaartitsinerillu ataasiakkaat nuna tamakkerlugu angalaarnermi takutinneqartarput. Nunatta Isiginnaartitsisarfianni aamma isiginnaartitsisartunngorniarluni ilinniagaq ingerlanneqartarpoq.

Kalaallit Nunaata Radioa (KNR) nuna tamakkerlugu tamanut TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfiuvoq nutaarsiassanik, timersornermi aamma aliikkutassianik assigiinngitsunik aallakaatitassiorfiuvoq. Taassuma sanaitigut sumiiffinni amerlanngitsunik TV-kkut radiokkullu aallakaatitassiorfeqarpoq kiisalu nuna tamakkerlugu aviisit Atuagagdliutit (AG) aamma Sermitsiaq sap. ak.-nut saqqummersinneqartarput.

Illoqarfitt ataasiakkaat namminerisamik aviiseqartiterput, ataasiakkaanillu aamma naqiterisitsisarfeqarpoq. Kalaallit Nunaanni atuagarsorneq qannganiilli aallartissimavoq, 1840-kkunnili inuit tamangajammik atuarsinnaallutillu allassinnaalereersimmamata.

Illoqarfitt amerlanersaanni erinarsoqatigiinnik ingerlatsisoqarpoq, kalattoornerlu nuannarineqarluarluni. Kalattoorneq europaminngaanneersuuvoq, 16-1700-kkunnili arfannianit nunaseqqaartuniillu ilikkarneqarsimasoq. Qilaatersorneq tivanerlu inuit qangarsuaaniilli ileqqoraat, ukiunilu makkunani nuannarineqarneruleriartorpoq. Kalaallit Nunaanni nammineq sanaaminik nipilersortartut amerlapput, nipilersoriaatsit rockit popillu annerusumik atornerqarlutik.

1400-kkunnit timit paniinnarnikut

1400-kkunnit timit paniinnarnikut Qilakitsuminngaanneersut paarilluakallu Nunatta Katersugaasiviani Nuummiittumi, nunamilu qangarnitsanut eriasigassanut akisussaasuusumi, takusutissiarineqarput.

Nunatta Katersugaasivianut pulaartut

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Isertut amerlassusaat					
Katillugit*	11.545	12.646	12.342	19.391	9.274	11.108
Meeqqat	3.532	3.799	3.909	4.311	2.974	2.891
Inersimasut	8.013	8.847	8.433	15.080	6.300	8.217

Najoqqutaq: Nunatta Katersugaasivia

* Isaariamuinnaq isertut kisitsisini ilaangillat

KNR-imit aallakaatitassiat (Radiokkut tv-kkullu aallakaatitassiorfik)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	Ukiumut akunnerit					
Radio i alt	2.801	3.536	3.496	3.199	3.013	3.063
TV i alt	811	623	832	797	634	846

Najoqqutaq: KNR

Oqaatsit

Kalaallit Nunaanni kalaallit oqaasii pingaarnertut atornerqarput, kalaallillu oqaasii Inuit Aleutit oqaasiinut ilaapput. Kalaallisut sumiorpaaluuteqarpoq assigiinngitsunik, kitaamiulli oqaasii pisortatigoortumik oqaaserineqarput. Kalaallisut oqaatsit takinersaasa ilagaat 153-inik naqinnilik:

“Nalunaarasuartaateerangualioqatigiiffissualioriatallaq-qissupilorujussuannngortartuinnakasinnngortinniamisaalinnguatsiaraluaallaqqooqigaminngamiaasiinngooq”.

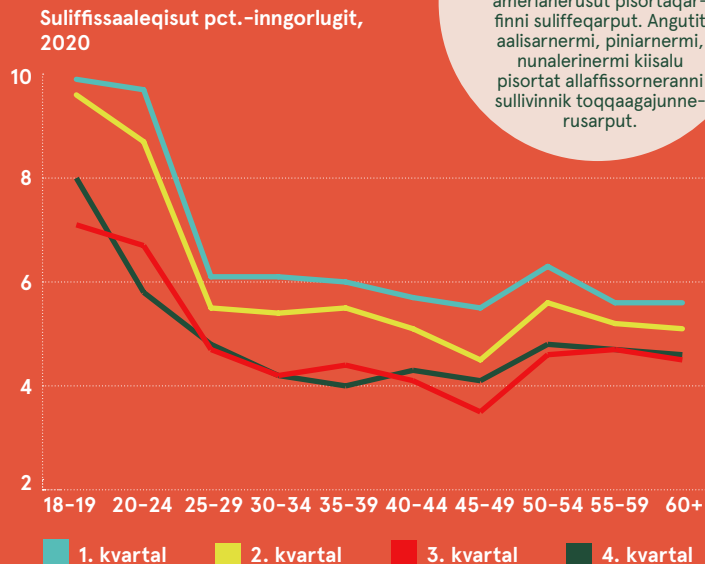
19 SULIFFEQARNERMI PISSUTSIT

Kalaallit Nunaanni suliffissat amerlanerpaartaat kommunini imaluunniit Namminersorlutik Oqartussani suliffeqarfiupput. Illoqarfinni inuit amerlanerpaat sulisuupput, nunaqarfinni amerlanerpaat namminersorlutik aalisartuupput piniartuullutillu. Nalinginnaasumik Skandinaviami suliffeqarnermi pissutsinut ingerlaaseq malinneqarpoq; sulisitsisut sulisullu kattuffeqarput, akissarsianut isumaqatigiissutit atornerqarlutik kiisalu suliffinni pissutsinut, isumaqatigiissitsiniarnernut, sulinnigiffeqarnermut sulitillunilu ajoqusernermi taarsiivigineqarsinnaanermut inatsiseqarluni atuutsitsisoqarpoq. Danskisut imaluunniit Nunani Avannarlerni innuttaassuseqanngitsut najugaqarnissamut sulinissamullu akuersissummik qinnuteqarsinnaapput.

Sulisinnaasut akornanni suliffeqanngitsut amerlasuut ilinniagaqarsimasuunngillat. 82 pct.-iisa missaanniittut meeqqat atuarfiannik taamaallaat naammassinnissimapput. Ingerlariaqqiffusumillu ilinniagaqarsimasut suliffissaaleqinerat annikitsuaraavoq.

Kalaallit Nunaanni suliffeqarnerup immikkoorutigaa silaannaap pissusaata nunallu isorartussusaata ukiup nikerarnerani suliffeqarnerq sunnerfarmagu, sulisinnaasut sumiiffinni niqueqattaarsinnaanernannut tamanna killiliisarpoq.

Suliffimmik toqqaasarneq
Suliffissat 40 pct.-iinit amerlanerusut pisortaqarfiit ataanniipput. Arnallu sulisut 60 pct.-iinit amerlanerusut pisortaqarfinni suliffeqarput. Angutit aalisarnermi, piniarnermi, nunalerinermi kiisalu pisortat allaffissorneranni sullivinnik toqqaagajunnersarput.

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ARNLED4>

	Katillugit	Kalaallit Nunaat	Danmark	Nunat Avannarliit allat	Europa	Afrika	Amerika	Asia
Qaammammut agguaqatigiissillugu suliffimmik ingerlatsisut								
Katillugit	26.808	23.406	2.792	87	69	8	21	421
Aalisarnerq, piniarnerq nunalerinerlu	4.211	3.904	185	10	2	2	2	105
Aatsitassanik piiaaneq	94	64	23	2	4	-	-	-
Suliffissuaqarnerq	246	217	28	1	-	-	-	-
Nukissiuutininik imermillu pilersuineq	444	378	64	-	2	-	-	-
Sanaartornerq	2.039	1.699	311	11	12	-	-	6
Niuernerq	3.011	2.670	243	5	2	1	2	89
Akunnittarfiit neriniartarfiillu	708	462	100	3	4	-	1	138
Assartuineq	2.004	1.743	226	21	4	2	-	8
Niuertarfeqarnermi sullissinerit	1.897	1.432	393	12	9	1	4	49
Pisortat allaffissornerat	11.527	10.319	1.133	18	29	3	7	16
Kiffartuussilluni inuussutissarsiutit allat	353	305	38	1	-	-	3	6
Paasissutissaqanngitsut	275	213	49	3	2	-	2	5

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ARNBFB7>

20 INUUSSUTISSARSIORNEQ

Kalaallit Nunaanni aningaasarsiorneq annerpaaq inuussutissarsiorfinni angisuuni amerlanngitsunili pisarpoq. Inuussutissarsiorfinni kaaviiaartitat pingajorarterutaasa missaanniittut aalisarnermit kiisalu aalisakkanik tunissarsiornermit niuernermiillu pilersinneqartarput. Inuussutissarsiorfiit annerasaasa aappaat taassaavoq niuertunik pilersuineq atugassanillu nioqquteqarneq, tassani inuussutissarsiorfinni kaaviiaartitat katillugit pingajorarterutingajaat aamma pilersinneqartarput.

Inuussutissarsiorfinni naleqarnerulersitsineq annerpaaq inuussutissarsiorfinni aalisarnermik suliaqarfusuni pilersinneqartarpoq, inuussutissarsiorfinni ataatsimut naleqarnerulersitsinerit pingajorarterutaat aalisarnermi suliaqarfimmi pilersinneqartarmat.

Kalaallit Nunaanni inuussutissarsiornermi pisortat suliffeqarfutaat anertupput. Suliffeqarfiit annerpaat Namminersorlutik Oqartussanit 100 pct.-imik pigineqartut tassaapput Royal Greenland A/S (aalisakkerinermik suliaqarfik), KNI A/S (ulluinnarni atortussanik niuernerq aamma uuliarniarfeqarneq), Royal Arctic Line A/S (assartuineq), Air Greenland (silaannakkut angallanneq) kiisalu Tusass (nalunaarasuartaatinit attaveqaateqarneq).

	Naleqarnerulersitsineq					Kaaviiaartitat				
	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Million DKK					Million DKK				
Aalisarneq, aalisakkanik tunissarsiorneq niuernerlu	2.883	2.526	2.695	2.796	1.919	6.977	6.224	6.495	6.782	5.928
Aatsitassiorneq	-136	-98	-55	-85	-27	87	97	99	92	142
Atortussiorneq	161	167	172	164	167	408	405	417	430	433
Sanaartorneq	885	975	1.020	1.111	1.233	2.215	2.399	2.426	2.747	3.532
Niuertunik pilersuineq atugassanillu nioqquteqarneq; mootorilinnik motorcykelinillu iluarsaassineq	1.206	1.237	1.236	1.231	1.256	6.290	6.366	6.476	6.466	6.573
Assartuineq assartugassalerinerlu	1.153	1.195	1.333	1.363	1.330	2.283	2.469	2.673	2.618	2.518
Akunnittarfiit neriniartarfillu	192	199	198	209	145	399	424	431	422	321
Paasisutissalerineq attaveqaatilerinerlu	690	642	615	573	623	1.142	1.126	1.100	1.094	1.082
Aningaaseriviit, aningaasallisarfiit sillimmasiisarfillu	214	368	310	349	310	554	607	489	507	530
Inissianik attartortitsinerit sullissinerillu allat	326	332	340	363	472	429	460	449	477	552
Namminersortunit, ilisimatusarnikkut teknikkikkullu kiffartuussinerit	171	187	187	205	208	256	284	292	329	347
Allaffissornikkut kiffartuussinerit	144	165	180	171	160	491	524	475	311	276

21 INUUSSUTISSARSIUTIT AAQISSUUSSAANERAT

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfimmik ingerlatseriaaseq atorneqarajunnersuoq tassaavoq kisimiilluni suliffeqarfimmik ingerlatsineq. Ingerlatseriaatsimi pineqartumi ilaatigut sinerissap qanittuani aalisartut nalunaarsugaapput. Ingerlatseriaatsip atorneqarajunnerusup tulleraa suliffeqarfinni ingerlatseriaatsinik allanik taaneqartoq.

Suliffeqarfinnit akissarsaliussat tamakkiissut affaasa missaanniittut piginneqatigiilluni ingerlatsivinniit akissarsiaritinneqartarput.

Suliffeqarfinni naatsorsuutit

Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit pisortani allaffissornikkut suliaqartut, illersornissami suliaqartut kiisalu isumaginninnikkut qularnaveeqqutinik suliaqartut avataanni inissisimasut pineqarput. Namminersorlutik Oqartussat piginneqatigiiffii aamma suliffeqarfiit iluanaarutaasunit ingerlanneqartut kisitsisinut ilaapput, pisortaniilli suliffeqarfiit nalinginnaasut anertunerpaartaat ilanngunneqanngillat.

Kisitsisitigut paasissutissani pingaarnertut najoqqutarineqarput Naatsorsueqqissaartarfiup suliffeqarnermut nalunaarsuiffia aamma isertitanut nalunaarsuiffia, Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi nalunaarsutinik tunngaveqartunit pilersinneqarsimasut.

	2016	2017	2018	2019	2020	2016	2017	2018	2019	2020
	Suliffeqarfiit amerlassusaat					Akissarsaliussat pct.-inngorlugit				
Kisimiilluni ingerlatsiviit	2.970	2.886	2.974	3.006	2.724	16,3	13,6	14,2	14,8	13,8
Piginneqatigiilluni ingerlatsiviit	137	134	136	137	135	48,8	49,6	53,2	52,3	52,1
Ingerlatseriaatsit allat piginneqatigiiffiillu	562	567	503	521	501	23,2	23,0	19,8	20,5	20,9
Aningaasaateqarfiit il.il.	173	172	163	178	166	9,2	9,9	9,8	10,0	9,7
Nunanit allamiunit pigineqartut	31	83	57	53	61	0,7	2,4	2,3	1,8	3,0
Paasissutissartaqanngitsut	87	152	129	92	82	1,9	1,5	0,7	0,6	0,6
Katillugit	3.960	3.994	3.962	3.987	3.669	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

22 AALISARNEQ

Aalisarneq Kalaallit Nunaanni inuusutissarsiutit pingaarnersaraat. Kinguppantik, qalerallinnik, saarullinnik allanillu aalisarneq pisassiissutinit aalisarsinnaanermullu akuersissutinit, Namminersorlutik Oqartussanit aalajangersarneqarsimasunit, aaqqissuussaavoq. Aalisariaatsit assigiingitsut marluupput; avataasiorluni aalisarneq kiisalu sinerissap qanittuani aalisarneq. Sinerissap qanittuani aalisarnermi tulaassuineq atorneqarpoq, avataasiorlunili aalisarnermi kilisaatini aalisariutini aalisakkerineq ingerlanneqartarpoq.

Aalisarnermi suliffeqarfiit marluk annerpaat tassaapput Royal Greenland Namminersorlutik Oqartussanit pigineqartoq aamma namminersorluni suliffeqarfik Polar Seafood. Royal Greenland Kalaallit Nunaanni suliffeqarfiit annersaraat. Ukiuni kingullerni aalisarnermi suliffeqarfiit namminersortut minnerusut aamma aallarternikuupput.

Avataasiortunit sinerissallu qanittuani aalisartunit tunisat, pisat toqqartukkat

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	1.000 ton					
Qaleruallit katillugit	47,2	47,6	50,8	54,1	57,0	58,3
Saattuut	1,9	2,2	2,6	2,8	2,5	2,8
Kinguppaat	45,3	45,4	48,2	51,3	54,5	55,5
Aalisakkat katillugit	80,5	72,5	67,0	68,5	60,6	58,7
Egaluit	0	0	0	0	0	0
Uukkat	0	0	0	0	0,1	0,1
Qeeqqat	0,2	0,2	0,2	0,2	0,2	0,3
Qalerallit	34,6	28,1	32,0	35,6	30,6	33,6
Aalisakkat allat	0	0,1	0,1	0,2	0	0
Ammassaat	0,3	0,4	0,3	0,8	0,6	0,4
Suluppaakkat	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	0,2
Imminnguit/ Tupissutit	0	0	0	0	0	0
Nipisat	5,0	7,4	6,7	7,4	8,9	4,5
Saarulliit	40,3	36,2	27,6	24,2	20,1	19,7

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FIN012>

Kalaallit Nunaata Savalimmiut, Norge, Rusland aamma Island nunat marluk akornanni aamma nunat pingasut akornanni aalisarsinnaanermut isumaqatigiissuteqarfagai, nalinginnaasumillu aamma EU-mi aalisarsinnaanermut isumaqatigiissuteqarluni. Aalisarnermi Kalaallit Nunaat oqartussaataivaq, Kalaallillu Nunaanni Aalisarsinnaanermut Akuersissutinik Nakkutilliisoqarfik aalisariutinik Kalaallit Nunaanneersunik nunaniillu tamalaaneersunik, pingaartumik kilisaatinut kinguppannianut, nakkutilliisuuvoq.

Aalisariutit

2021-mi Kalaallit Nunaanni umiarsuit aalisariutit aalisarsinnaanermut akuersissuteqartut 282-iupput, 1.716-it umiatsiaarsortut, 256-it qimuttunik aalisartut kiisalu 549-t qamuterallannik aalisartut.

Qimmit qimuttut

Kalaallit qimmii qimuttut Kalaallit Nunaata Avannaani Kangianilu aalisarnermi, piniarnermi takornialerinermilu atorneqartut Kitaanut Kujaataannullu immikkut akuersissuteqaaqqaartoqartinnagu eqquteqqusaanngillat. Taamatullu qimmit nunanit allaneersut qimuttoqarfinnut eqqunneqaqqusaanatik. Kalaallit qimmiisa illersorneqarnissaat allanillu akuneqannginnissaat pissutigalugu.

Kalaallit aalisariutaannit avataasiorluni aalisarnermi aalisakkat qaleruallillu pisat

	2016	2017	2018	2019	2020	2021
	1.000 ton					
Galerallit	7,5	9,4	9,1	10,2	11,9	12,4
Saarullit	15,3	17,4	17,5	18,2	17,4	22,7
Ammasaat	3,3	26,2	11,4	0	0	13,9
Nataarnaq	0	0	0	0	0	0
Saarullit ilaat (kuller)	1,3	1,4	1,2	1,0	0,9	1,1
Ammassassuit	20,1	12,2	2,8	3,2	3,2	2,9
Uiluik	0,7	0,5	0,7	0,7	0,5	0,6
Aalisakkat tamalaat	4,6	1,0	1,1	1,2	0,9	0,5
Saarulliusaat (sej)	0,6	0,4	0,5	0,4	0,5	0,4
Kinguppaat	37,8	44,4	41,2	44,5	53,0	54,1
Suluppaakkat	5,4	4,5	3,1	2,7	2,4	1,8
Qeeqqat	0	0	0	0	0	0
Saarullit ilaat (Blåhvilling)	12,7	20,5	23,3	19,8	19,6	19,3
Avaleraasartuut	34,7	45,8	63,5	30,2	25,6	33,4
Aalisakkat allat	0,2	1,0	0,5	0	0,1	0,1

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FIN012>

24 PINIARNEQ

Kalaallit Nunaanni piniarneq kinguaariippassuarni inuuniutaasimavoq. Ullumikkuttaarlu inoqtigiit aningaasaqarnerannut tapertaasarpog pingaarutilik. Ukiup ilaani piffissat piniarfusartut malillugit piniarsinnaanermullu allagartat malillugit piniarneq ingerlanneqarpoq. Piniarusuttunut tamanut nalinginnaasumik piniarnermut allagartamik peqaaqaarnissaq piumasaqaataavoq. Piniarnermut allagartat assigiingitsut marluupput; sunngiffimmi piniarlussinnaanermut aamma inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartaq. Taassuma saniatigut piniagassanut pisassiissutinit aqunneqartunut immikkut ittumi akuersissutinik peqarpoq. Pisassiissuteqartarnikkut ukiut tamaasa uumasut qanoq amerlatigisut pisarineqarsinnaanerit aqunneqartarpoq.

Inuussutissarsiutigalugu piniarnermut allagartallit piniarnerinnavimmik inuuniuteqartuaannangillat, inuussutissarsiornertilli aasaanerani umiatsiaararsorluni aalisarnermik ukiukkullu sikumi aalisarnermik tapertaqartikkajuppaat.

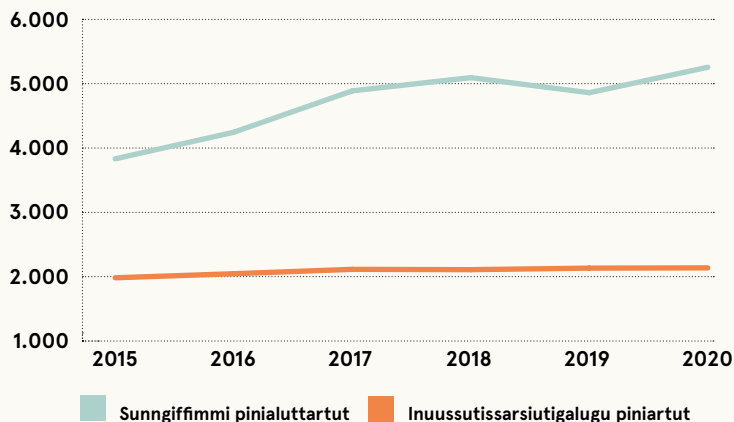
Puisi piniagassaavoq suli pingaarutilik. Nalinginnaasumik amia tunineqartarpoq, neqaalu nerineqartarpoq imaluunniit kalaallit qimmiinik qimmeqarfusuni nerukkaatissatut atorineqartarluni. Puisit amii tunisat affaasa missaanniittut Kalaallit Nunaanni kisiartaalluni ammerivimmi Great Greenlandimi mersugassiannorgorlugit piareersarneqartarput.

Arferit assigiingitsut aalajangersimasut pisassiissutit malillugit piniarneqarsinnaapput. Neqaat amiilu Kalaallit Nunaanni kisimi nerineqartarput. Tuttu umimmallu nunamiutani piniarneqarsinnaasuni pingaarnepaapput. Savat savaaqqallu Neqi A/S-imi toqorarneqartarput. Uumasut nunamiutat amii aamma tunineqartarput. Timmissanik piniarneq pisassiissutit malillugit aamma ingerlanneqartarpoq. Timmissalli pisarineqarsinnaasut ilaannut pisassiissuteqartarneq atuutsinneqanngilaq. Nalinginnaasumik politiit piniarnermut inatsimmik atuutsitsisuupput.

UNESCO-MI NUNARSUARMII ERIAGISASSAT

Aasivissuit – Nipisat Kangerlussuarmiittoq Sermer-suarmit nunap timaani aavartarfissuit aqqusaarlugit kangerlunnut kiisalu qeqertanut itsarsuaq inoqarfuisimasunut nunaavoq piorsarsimassutsikkut asseqanngitsoq. Aavartarfissuusimasoq ukiut 4.500-t ingerlanerini Kitaani inuusimasut oqaluttuarisaaneranni piorsarsimassutsikkut eriaqisassanik imaqarpoq.

Inuit piniarsinnaanermut allagartallit

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FINBEVIS>

Uumasut miluumasut timmissallu pisat

	2015	2016	2017	2018	2019	2020*
Tunisat tonsinngorlugit						
1 Puisit	16	11	8	5	-	-
2 Arferit	42	24	4	5	15	7
3 Nunamiutat miluumasut	344	367	329	335	347	338
Pisat katillugit						
4 Timmissat	121.043	111.672	102.914	80.402	77.096	42.701

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/FIN003>, <https://bank.stat.gl/FID002>, <https://bank.stat.gl/FIN004> aamma <https://bank.stat.gl/FINFANGST>

*Kisitsisaagallartut

- 1 Natseq, aataaq, natsersuaq, ussuk qasigiarlu
- 2 Qilalugaq qaqqortaq, qilalugaq qernertaq, aarluk, niisa, niisarnaq, aarluarsuk, tikaagullik, arfvik, qipoqqaq, tikaagulliusaaq aamma aaveq
- 3 Ukaleq, tuttu, umimmak, terianniaq nanorlu
- 4 Appa, miteq, miteq siorakitsoq, alleq, qeerlutoq, qaqqulluk, serfaq, appaliarsuk, taateraqq, nerlernaarsuk, nerlernarnaq, nerleq siggukitsoq aamma aqisseq

25 NUNALERINEQ

Kalaallit Nunaanni nunalerineq savanik piaqqiortitsinermik annertun-nerpaamik tunngaveqarpoq, savat savaaqqallu aasakkut qaqqanut neriniartilugit aallartinneqartarput. Taassuma saniatigut annertun- ngitsumik timmissat, igutsaat, hiistit nersussuillu kiisalu tuttu nujit- sut tuusintinik marlussunnik amerlassuseqartut pigineqarput. Naat- siianik naatitanillu najugarisami nioqqutissanik ukiukkullu uumasunut nerukkaatissanik naatsitsisoqartarpoq. Kalaallit Nunaata Kujataani kangerlunni ilorpasissuni taamaallaat, issuttumi silaannaap kianneru- laartortaani, nunalerineq ingerlanneqarpoq.

Kalaallit Nunaanni nunalerinerup oqaluttuassartaa aallartippoq qal- lunaatsiaat 982-imi Kalaallit Nunaata Kujataanut nunasimmata, 1400-kkullu qiteqqunnerata tungaanut tamaani inuusimallutik. 1782- imi Igalikumi savaateqartarneq nutaaliaanerusoq saniatigooralugu inuusutissarsiutitut aallartinneqarpoq, qallunaatsiaat illukoqarfini. 1924-mi Qassiarsummi Erik Aappalaartup narsaateqarfignisamaani inuusutissarsiutigalugu nunalerineq aallartinneqarpoq.

Ukiuni qilikkaani kingullerni savaateqarfit ikinnerulerlutillu angineru- lersimapput. Kinguaariit marluk imaluunniit pingasut savaateqarfim- mik ataatsimut ingerlatsigajunnerusarput.

Kalaallit Nunaanni Upernaviarsuk nunalerinermi misileraaviuvoq. Ta- maani naatitsinernut nalinginnaanerpaanut ukiumilu nerukkaatissanut issittumi naatsitsisinnaanermut misileraanerit ingerlanneqartarput. Upernaviarsummi savaatillngorniarfik aamma ingerlanneqarpoq, tassani savanik piaqqiortitsinermut, nioqqutissiorluni naatitsiviler- inermut nalinginnaasumillu naatitsivilerinermut ilinniakkat ingerlanne- qarput.

UNESCO-mi nunarsuarmi eriagisassat

Kalaallit Nunaata Kujataa 350 kvadratkilometerisut annertugisoq 2017-imi UNESCO-p nunarsuarmi eriagisassat allattorsimaffianut ilanngunneqarpoq. Kujataa sumiiffinnik tallimanik, Tunulliarfimi kii- salu Igalikup Kangerluani inissisimasunik, annertussuseqarpoq.

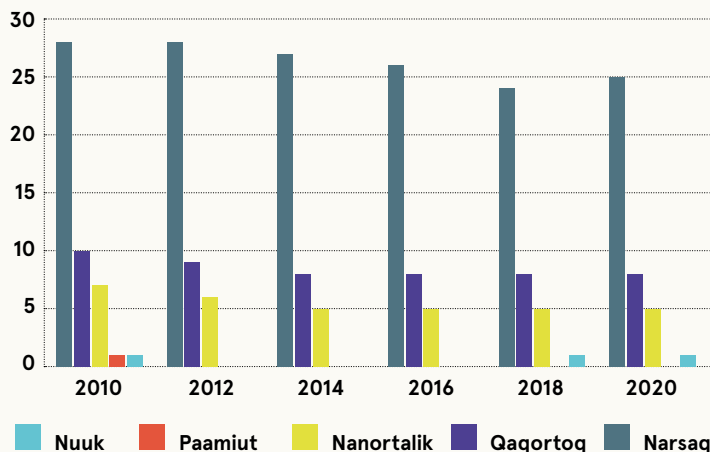

Uumasuutit

	2010	2012	2014	2016	2018	2020
Uumasuutit amerlassusaat						
Hiistit	164	147	123	137	158	139
Igutsaat	...	4	4	6	6	...
Kukkukuut	241	212	174	211	131	234
Nersussuit	65	98	143	155	254	327
Tuttut nujitsut	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Savat	20.729	20.107	18.738	18.190	18.212	18.105

Najoqqutaq: Nunalerinermik Siunnersorteqarfik

Savaatillit, sumiiffik malillugu

Najoqqutaq: Nunalerinermik Siunnersorteqarfik

26 TAKORNARIAQARNEQ

Nunanut tamalaanut timmisartut aqqutigisartagaat Ilulissat, Kangerlussuaq, Nuuk, Narsarsuaq, Kulusuk aamma Ittoqqortoormiini Nerlerit Inaat aqqutigalugit imaluunniit umiarsuarnut takornariartaatinut ilaallutik takornarissat tikittarput. Kalaallit Nunaannut tikinnermi nalinginnaasumik timmisartumik umiarsuarmilluunniit ingerlaqqittoqartarpoq.

Unnuiffigineqarsinnaasut assigiinngiaarput; illoqarfinni akunnittarfinniit bed and breakfastinut nunaqarfinnilu angerlarsimaffinni illusimaffinnut. Tammaartoqarsinnaavoq, piareersarluarsimanissarli tassani pisariaqarlunnarpoq.

Qeqertarsuup Tunua umiarsuarnit takornariartaatinit ornigarneqarlua-tuuvoq akunnittarfissuulluni, Kalaallillu Nunaanni takornariaqartitsiner-mi ineriartortinneqarluaarsimasuulluni. Takornarialerisut amerlanerpaar-taataamaaniipput. Sorsunnersuup Kingulliup nalaani Kangerlussuarmi Narsarsuarmilu mittarfiit Amerikamiunit sakkutooqarfittut sananeqar-simapput, kingorna Kalaallit Nunaannut tunniunneqarsimasut imarpik qulaallugu timmisartuussinernut atorneqarput. Nunap ilorpasissuani aa-

laakkaanerumillu silaqqittartumi inissisimallutik. Pinngortitami takor-nariartitsinermut naleqqulluinnartuullutik. Islandimiit Kulusummut ulluin-narlugu takornariartartut amerlapput. Kalaallit Nunaata Kangia aamma pinngortitami nutaaliaanerumik takornariaqartitsinermi ornigarne-qarluaartuuvoq. Ikittuinnaat sermersuaq ituittarpaat, nalinginnaasumik Kangerlussuup Tasilallu akornanni. Tamannali Namminersorlutik Oqar-tussanit immikkut ittumik akuerineqaaqqaartariaqarpoq. Pinngortitami takornariartitsineq aasakkut ingerlanneqarnerusarpoq, ukiuuneranili aamma ingerlanneqarsinnaasunik peqarpoq. Umiarsuillu takornariartaatit nalinginnaasumik upernaamiit ukiaq tikillugu tikerartarput.

Nunarsuarmi nunat eqqissisimatitat annersaat

Nunarsuarmi nunat eqqissisimatitat annersaat Tunup Avannaarsuani inis-sisimavoq, 972,000 km² -itut annertutigisoq. Nunami eqqissisimatitami qimussimik alapernaarsuineramik ingerlatsisut Sirius-imik taaneqartut kii-salu silasiorfinni sulisut kisimik najugaqarput.

2004-mili Ilulissat Kangerlua (Sermeq Kujalleq) UNESCO-mi nunarsuarmioqatigiinnut kingornussassanngor-tinneqarpoq. Isikkammik arsaattarfiit 66.000-it annertussusaannik angissuseqarpoq. Tassani ullut tamaasa New York-imi imermik atuinerup annertoqataani sikunik uukkaattoqartarpoq.

Nunanut allanut angalasut mittarfik malillugu

	2017	2018	2019	2020	2021
Katillugit	83.074	85.306	86.989	30.785	39.293
Kangerlussuaq	64.574	66.820	68.655	28.815	37.345
Narsarsuaq	4.594	4.696	4.831	45	-
Kulusuk	5.219	5.114	4.700	278	355
Nerlerit inaat	851	869	924	261	246
Nuuk	4.534	4.700	4.799	1.296	1.347
Ilulissat	3.302	3.107	3.080	90	-

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/TUNUPAX>

Akunnittarfinni unnuisut, inuiaassuseq malillugu

	2017	2018	2019	2020	2021
Unnuisut amerlassusaat					
Kalaallit Nunaat	60.957	57.163	53.884	43.767	49.210
Nunat avannarliit	24.768	23.037	30.519	10.441	17.264
Noorliit	3.180	2.945	3.239	413	350
Frankrigi	1.291	1.672	1.434	110	88
Italia	550	528	399	51	104
Pukkitsormiut	337	324	407	41	135
Tuluut Nunaat	1.830	1.320	1.070	312	445
Europap sinnera	3.477	4.188	3.182	320	467
USA	2.192	2.677	2.124	287	491
Japan	431	307	279	16	17
Canada	932	906	682	201	247
Nunat allat	3.496	2.820	3.400	283	265
Katillugit	4.177	3.413	5.095	3.288	9.963

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/TUNHOT>

27 ASSARTUINEQ ANGALLASSINERLU

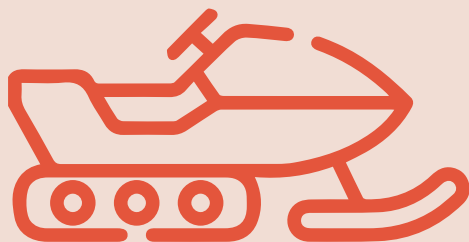
Kalaallit Nunaanni assartuineq angallassinierlu Nunanut Avannarlernut allanut sanilliullugu allaanerujussuuvooq. Silaannaap nunallu pissussai peq-qutaallutik illoqarfiit nunaqarfili akornanni qimuttuitsunut aqquteqanngilaq aqqusineqaraniluunniit. Umiarsuit, timmisartut qulimiguuliluunniit atorlugit angallassinieq assartuinerlu pisarpoq. Illoqarfiit amerlanerit asfaltimik qallikkanik aqqusineqarput biileqarlutillu, illoqarfilli minnerit nalinginnaasumik ujaraaqqanik nunaannarmillu sanaanik aqqusineqarput. Illoqarfinni annerusuni busseqarpoq, amerlanernilu taxaqarpoq.

Kalaallit Nunaanni timmisartortitseqatigiit annersaat, Air Greenland, Danmarkimut Islandimullu angallassinieq, nunallu iluani aamma timmisartumik qulimiguulimillu angallassinierit tamaasa ingerlatalugit. Amerikamiut timmisartoqarfigisimasaat Kangerlussuaq nunanut allanut nunaniillu allaniit angallassinernut mittarfittut atuuppoq. Air Greenland Nuummiit, Ilulissaniit Kulusummillu Islandimut utimullu aamma timmisartuussisarpoq. Taassuma saniatigut Air Iceland Reykjavikimiit Nuummumut, Ilulissanut, Narsarsuarmut, Kulusummumut utimullu aamma timmisartuussisarlu.

Kalaallit Nunaanni nassiussaleriviit annersaat, Royal Arctic Line, illoqarfinnut nunaqarfinnullu assartuinerimik ingerlataqarpoq. Arctic Umiarq Line-p umiarsuaa ilaasartaat, Sarfaq Iltuk, ukioq tamakkingajallugu Kitaata sineriaani ilaasunik angallassinieqarpoq. Minnerusunnitaaq assigiinngitsunik ilaasunik angallassinieqarpoq. Nunap immikkoortuini avannamut kangisissumiittuni ukiup ilaani imaatigut angallassinieqarsinnaasannngilaq, issittumi sikusarnera pissutigalugu. Sumiiffiit taakku ukiukkut angallavigneqarpoq ajorput. Kalaallit Nunaata avataanut immakkut ilaasunik angallassinieqarpoq, umiarsuarniilli takornariataatinit USA-mit, Canada-mit Europamiillu nuna tikissallugu nuannarineqaaq.

Kalaallit Nunaata Avannaani Kangianilu

Kalaallit Nunaata Avannaani aamma Kangiani ukiumi sikuutillugu qamuteralaat qimuttullu assartuutitut atorneqartarput. Aasakkut angalla-teeqat atorneqartarput

2021-mi angallatit motoorillit nalunaarsukkat

	Bussit	Taxat	Biilit usisaatillu	Gamu- teralaat	Motoorillit allat*
Avannaani					
Qaanaaq	-	-	24	19	61
Upernavik	1	3	71	275	91
Ummannaq	1	10	127	448	118
Ilulissat	23	27	593	268	195
Qasigiannugit	1	4	68	93	65
Aasiaat	1	19	227	123	95
Kangaatsiaq	-	-	4	12	8
Qeqertarsuaq	1	-	54	175	52
Kitaani					
Sisimiut	22	25	889	731	433
Maniitsoq	3	14	226	71	96
Nuuk	36	81	4.099	264	876
Paamiut	2	1	96	26	63
Kujataani					
Narsaq	1	8	108	40	96
Qaqortoq	6	19	301	32	109
Nanortalik	-	3	57	17	54
Kangiani					
Tasiilaq	3	4	91	179	111
Ittoqqortoormiit	-	-	5	95	65

*ATV-it, maskiinat sanaartorfigissaanermut atorneqartartut, lastbiilit, motorcykelit, qatserisartut biilli, politiit biilli aamma ambulancit allallu.

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENNMO2DI>

Timmisartumut ilaasut, mittarfiit suoneri malillugit

	2016	2017	2018	2019	2020
Ilaasut amerlassusaat					
Imprik qulaallugu angallassinermi mittarfiit	184.307	184.133	192.905	197.038	87.672
Nunap iluani mittarfiit	212.540	214.103	218.590	217.173	124.762
Qulimiguulinnut mittarfiit	41.239	27.064	32.040	28.790	20.189

Najoqqutaq: Mittarfeqarfiit

28 ISERTITAT

Nunaqarfinni isertitat qaffasissusaat illoqarfinni isertitat qaffasissusaannit annertuumik appasinnerupput. Assigiinngissutsilli annertussusaat kommunin malillugit allanngorarpup. Nunaqarfimmiit illoqarfimmut assigiinngissut Kommuneqarfik Sermersuumi annertunerpaavoq, tassani Nuummi innuttaasup agguaqatigiisillugu isertitai nunaqarfimmi innuttaasup isertitaanit marloriaammit annertunerullutik qaffasinnerupput.

2020-mi arnat agguaqatigiisillugu ilanngaateqanngitsumik isertitaat 231.000 kr.-nik annertutigisimappup. Angutillu isertitaat 292.000 kr.-nik annertutigalutik 26 pct.-inik qaffasinnerupput. Aningaasarsortuni nalinginnaanerpaani angutit amerlappup, arnalli ukiut malillugit aningaasarsiornermi utoqqaanerulaartuni amerlanerullutik. Tamanna ilaatigut isertitat assigiinngissutaannut peqqutaasinnaavoq.

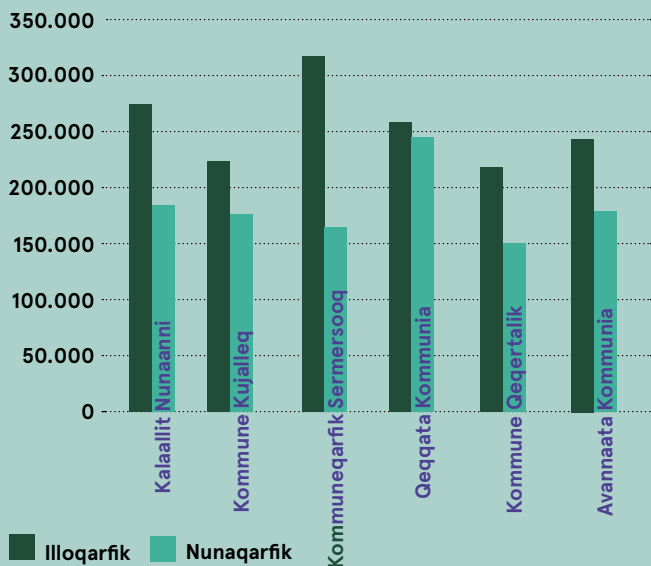
Kalaallit Nunaanni isertitat qaffasissusaannut ilinniakkap qaffasissusaa apeqqutaallunnarpoq. Ilinniakkap qaffasissusaa qaffakkiartornerani isertitat qaffasissusaat aamma qaffakkiartortarpup.

Kalaallit Nunaanni isertitani assigiinngissut Nunani Avannarlerni isertitani assigiinngissummi agguaqatigiisitsinermit annertuneruvoq.

Isertitat akileraartarnerlu

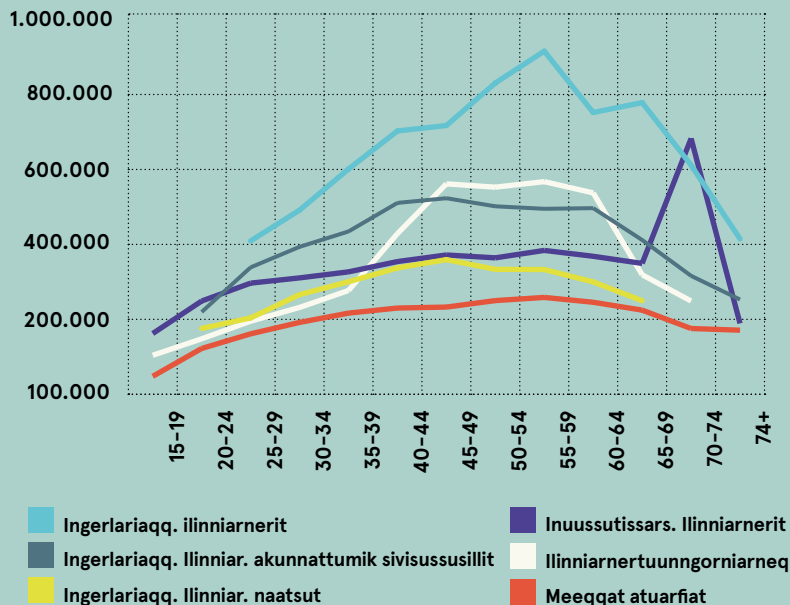
Kommunimi sorlermi najugaqarneq apeqqutaalluni, Kalaallit Nunaanni najugallit isertitaminnit 42-44 pct.-inik akileraartarpup. Akileraarutaasusaaanngitsut qaammammup 4.833 kr.-upput.

2020-mi agguaqatigiisillugu inuit isertaat kommuni najugarlu malillugit – ilanngaateqanngitsumik isertitat DKK

Najoqutaq: <https://bank.stat.gl/INNIU101>

Ilinniagaq malillugu agguaqatigiisillugu ilanngaateqanngitsumik isertitat, 2020 (DKK)

Najoqutaq: <https://bank.stat.gl/INNP104>

Isertitani atoriaannarni GINI-koefficienti, 2020

Najoqutaq: Eurostat aamma <https://bank.stat.gl/INNIU101>

Nassuiaat: Gini-koefficienti 0-imiippat isertitat naligiiffaarissappup, 100-imiippat isertitat assigiinngillunnaqqissaassappup.

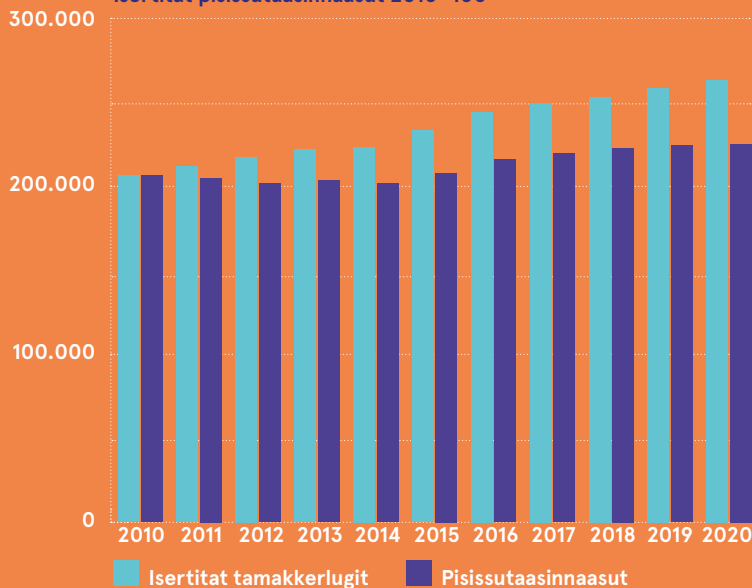
29 AKIT

Atuisunut akít ulluinnarni inuuniarnermi aningaasartuutínut taapput, naleqqersuutíllu aningaasaqarnerup nalinganut uuttuutit pingaarnertut atornerqartarput. Atuisunut akít naleqqersuutaanni nioqqutissanut kiffartuussinernullu akítit atuisumit akílerneqartartut naatsorsorneqartarput. Atuisunut akíni allannguutit tamakkiisut tasani ersersinneqartarput, akílerarutíni, akítsuutíni ikíorsiissutitullu tapiissutíni peqquteqartunít allannguutit ílanngullugit. Taamaasíllutik nioqqutissat akíisa allanngorarnerínut ínatsínílu atuutisneqartuní allannguutínut ataatsímút ersersítsísuupput.

Innuttaasut písisinnaassusiat ísertítaasa naleqassusaannik ímaluuníit aningaasaatínik písisutaasínnasunik taaneqartarpoq. Písisinnaassuseq ísertítat akíllu qaffasíssusaannut atornerqartarpoq, qaffakíartortarlunílu ísertítat qaffakíartornerat akít qaffakíartornerannít annertunerutíllugu.

Ukíuni kíngullerni atuisunut akít anníkítsumík qaffattarput, qaffaríaait ukíumút 0 aamma 2 pct.-ít akornanníttarlutík.

Isertítat písisutaasínnasut 2010=100

Najoqutaq: Naatsorsueqqíssaartarfik

Atuisunut akít aamma naleqqersuut (Jan. 2008=100)

	Jan. 2012	Jan. 2014	Jan. 2016	Jan. 2018	Jan. 2020	Jan. 2022
Atuisunut akít naleqqersuutaat, katíllugit	112,0	115,3	118,4	119,4	123,0	123,6
Nerísassat ímeruusaatíllu	119,7	123,5	130,7	135,3	139,4	142,0
Ímigassaq aalakoornartoq tupalu	108,5	112,5	115,3	117,0	128,3	129,4
Atísat kamíppaallu	99,9	100,1	94,9	94,0	94,2	89,6
Ínimút attartukkamút akí	124,4	130,6	132,8	125,7	127,3	125,5
Pequtít, angerlarsímaffínnut atorut	113,9	119,5	124,1	120,3	120,9	114,4
Katsorsaatít peqqínnissarlu	121,5	121,0	125,4	127,8	127,8	128,3
Angallásíneq assartuinerlu	109,7	116,0	120,9	123,1	123,6	125,8
Attaveqaaqatígíinneq	95,2	88,8	87,5	87,7	87,9	85,3
Sunngíffík alííkkutallu	95,2	94,4	96,8	102,7	104,8	108,6
Písíassat aamma kíffartuussínerít assígíngítsut	110,2	114,4	116,9	121,5	131,2	134,5
Písíassat aamma kíffartuussínerít assígíngítsut	103,2	105,9	107,3	111,2	113,8	117,6

Najoqutaq: <https://bank.stat.gl/PRNPRISV>

30 NUNANIK ALLANIK NIUEQATEQARNEQ

Kalaallit Nunaanni ataasiakkaaginnarnik tunisassioqartarpoq, ator-tussallu assigiinngitsorpasuit pisariaqartinneqartarmata avataaniittunik niueqateqarnissaq annertuumik pisariaqartinneqarpoq. Aalisarneq pinia-nerlu eqqarsaatigissanngikkaani Kalaallit Nunaanni nammineq pilersorneq annikitsuinnaavoq. Taamaattumik angerlarsimaffinnut, suliffeqarfinnut paaqqinnittarfinnullu atorussat tamangajammik avataanit tikisinneqartar-put. Kalaallit Nunaannit avammut tunineqartartuni aalisakkat qaleraallillu annertunerpaapput, taakkulu nunani tamalaani pisinerni akitiginneqartunit sunnerneqartarput.

Nunanut allanut tunisat 93 pct.-ii aalisakkerinermeersuupput. Avammut tunineqartartut pingaarnerit tassaallutik saarullit, qalerallit, avaleraasar- tuut, saattuat kinguppaallu.

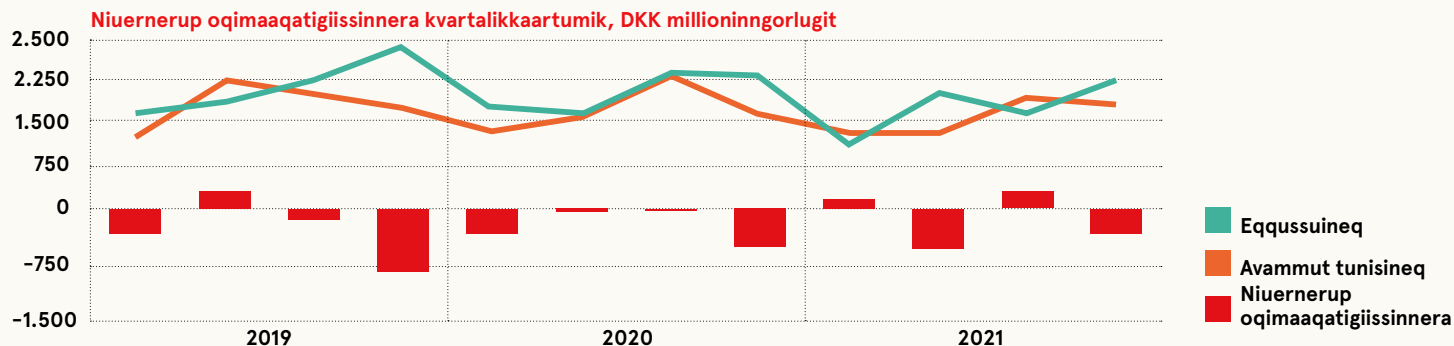
Niuerneramik oqimaaqatigiissitsinermi avammut tunisat nalingat eqqussuk- kat nalingannik ilanngarneqartarput.

Eqqussukkat avammullu tunisat nalingi,
SITC-mik immikkoortiterineq malillugu

	2019		2020*		2021*	
	Eqqussuineq	Avammut tunisineq	Eqqussuineq	Avammut tunisineq	Eqqussuineq	Avammut tunisineq
	1.000 DKK					
Katillugit	6.585.310	5.517.681	6.218.077	5.304.736	5.402.549	4.880.914
Inuussutissat uumasullu	926.817	5.067.924	944.683	4.861.449	935.455	4.782.551
Imigassat tupallu	175.342	56	182.794	17	191.671	11
Atortussiassat nerineqarsinnaanngitsut	36.937	7.882	45.790	6.824	51.367	7.135
Ikummatissat punnerusaallu	866.220	4	508.523	79	871.826	2
Uumasunit naatitanillu uuliat, orsut voksilu	5.422	0	8.060	-	6.541	34
Akuutissat taakkunanngalu nioqqutissiat	278.278	197	336.750	324	360.026	222
Nioqqutissiat suliareriikkat	704.632	5.699	870.333	13.193	950.328	8.149
Maskiinat assartuutilu	2.856.820	315.276	2.592.422	326.187	1.361.449	4.075
Nioqqutissat suliareriikkat	603.183	11.720	602.500	5.117	595.069	4.683
Nioqqutissat aningaasanillu nuussinerit assigiinngitsut	131.659	108.924	126.224	91.546	78.817	74.050

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/IEWSITC>

*Kisitsisaagallartut

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/ENBALMND>

31 PISORTAT ANINGAASAQARNERAT

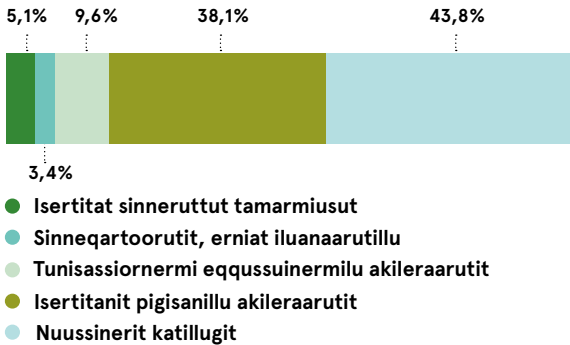
Pisortat aningaasaqarneranni allaffissornikkut ingerlatsinermi kiffartuussinermilu ingerlanneqartut tamarmik pineqarput. Kalaallit Nunaanni pisortaqaarfik immikkoortunut pingasunut agguataarsimavoq; kommunit, Namminersorlutik Oqartussat kiisalu Naalagaaffik. Pisortat aningaasaataannik agguaassineq ukiut tamaasa Aningaasanut Inatsimmi aalajangerneqartarpoq.

Sulianut qallunaat naalagaaffianit suli oqartussaaffigineqarlutillu aningaasalersorneqartunut, aningaasartuutit naalagaaffimmit ingerlanneqarput. Nunat tamalaat akornanni malittarisassat najoqqutaralugit pisortat

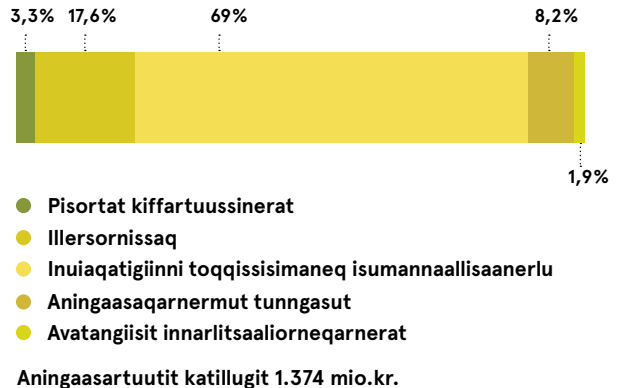
aningaasaataanni aningaasartuutit Kalaallit Nunaanni taamaallaat ingerlanneqartut naatsorsuutini kisinneqartarput.

Pisortaqaarfiit suliffeqarfyllu iluanaarutaasumik kiffartuussinernek ingerlataqanngitsut imaluunniit isertitanit pigisanillu nailiinnik agguataarinernik ingerlataqanngitsut, pisortat ingerlatsinnerannut aamma kiffartuussinerannut ilaapput. Pisortat kiffartuussinerat annertoq innuttaasunut suliffeqarfinnullu akeqanngilaq. Pisortani aningaasartuutit akileraarutinit qallunaallu naalagaaffianit tapiissutinit aningaasalersorneqarput. Aningaasartuutilli ilaat akitsuutinit imaluunniit atuisut akiliutaannit aningaasalersugaapput.

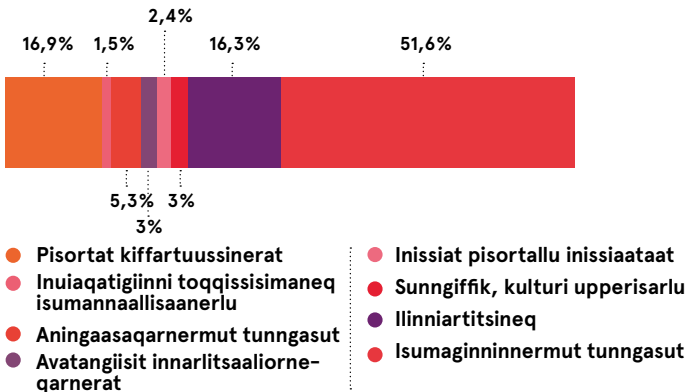
Pisortat isertitaasa agguataarnerat, 2020

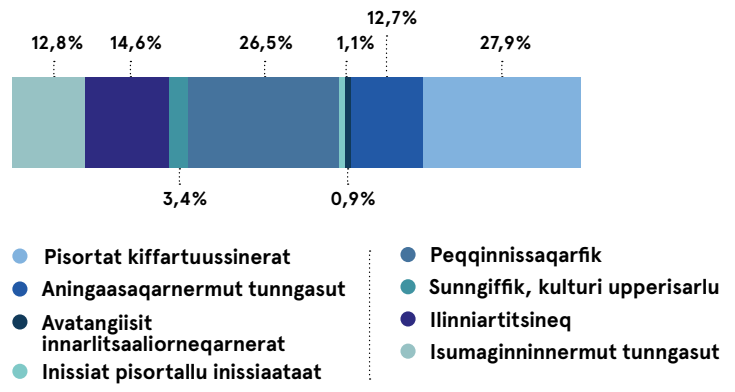
Naalagaaffiup assigiinngitsunut aningaasartuutai, 2020

Kommunit assigiinngitsunut aningasartuutaat, 2020

Namminersorlutik Oqartussat assigiinngitsunut aningasartuutaat, 2020

32 NUNA TAMAKKERLUGU NAATSORSUUTIT

Kalaallit Nunaata aningaasaqarnera nuna tamakkerlugu naatsorsuutini ersersinneqartarpoq. Nuna tamakkerlugu naatsorsuutini nassuiaatit immikkoortiterinerillu atorlugit Kalaallit Nunaata aningaasaqarnerani nuussisarnerpassuit malinnaaffigineqarsinnaapput.

Ukiumoortumik nuna tamakkerlugu naatsorsuutit kisitsisaanni pingaarnerni inernerit Kalaallit Nunaata aningaasaqarneranut takussutissaapput. Pilersuinerup oqimaaqatigiinnera tunisassiat ataatsimut nalingannik (BNP), avataanit pisanik kiisalu atuinermik, inoqutigiiit atuinerannik najoq-qutaqartumik, pisortat atuinerannik, aalajangersimasumik tamakkiisumillu aningaasaliinernik avammullu tunisinermik takussutissiivoq.

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit nunat tamaalaat akornanni malittarisassat najoqqutaralugit, nunanut allanut sanilliunneqarsinnaasunngorlugit suliarineqartarput.

BNP-ip ineriartornera	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
Akit ingerlaavartut						
BNP, mio. kr.-inngorlugit	16.814	18.224	18.829	19.296	19.970	20.124
Innuttaasumut ataatsimut agguaqatigiissillugu, 1.000 kr.	299	326	337	345	357	359
Ukiumut BNP-ip qaffariaataa	5,4	8,4	3,3	2,5	3,5	0,8
Akiusimasunit kisitat (2010-mi akit)						
BNP, mio. kr.-inngorlugit	14.312	14.983	14.990	15.084	15.426	15.481
Innuttaasumut ataatsimut agguaqatigiissillugu, 1.000 kr.	254	268	268	270	276	276
Ukiumut BNP-ip qaffariaataa	-2,5	4,7	0,1	0,6	2,3	0,4

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/NN10>

*Kisitsisaagallartut

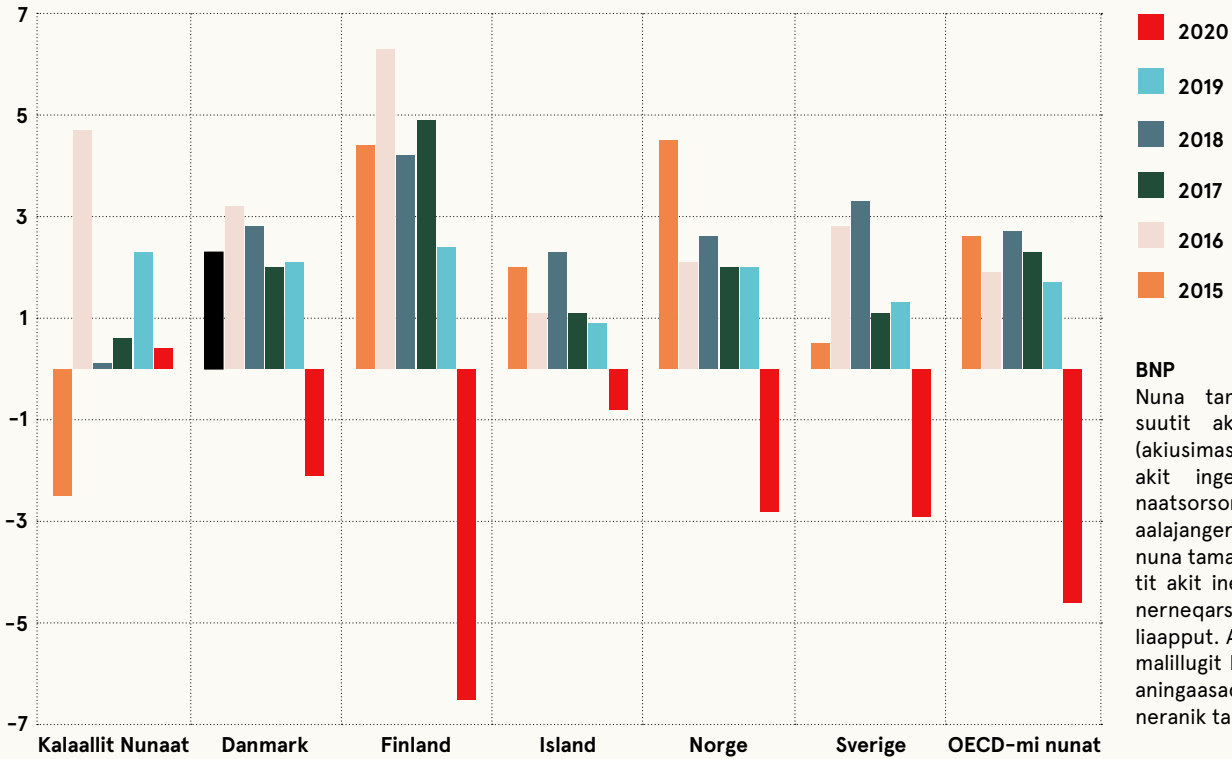
Tunisineq pisumanerlu	2015	2016	2017	2018	2019*	2020*
Akit ingerlaavartut, mio. kr.						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	16.814	18.224	18.829	19.296	19.970	20.124
Nioqqutissanik kiffartuussiner-nillu avataanit pisiat	7.654	8.214	8.193	8.745	10.225	9.828
Pilersuineq	24.468	26.438	27.022	28.042	30.195	29.951
Inuinnaat atuinerat	6.677	6.828	6.928	6.944	6.983	7.150
Pisortat atuinerat	7.432	7.717	7.986	8.325	8.755	8.991
Tamakkiisumik aningaasaliinerit	4.040	4.464	4.447	4.195	6.253	6.493
Nioqqutissanik kiffartuussiner-nillu avammut tunisat	6.319	7.429	7.662	8.578	8.205	7.318
Pisumaneq katillugu	24.468	26.438	27.022	27.934	30.053	29.951

Ukiumut BNP-ip ineriartornera pct.-inngorlugi						
Tunisassiat ataatsimut nalingat	-2,5	4,7	0,1	0,6	2,3	0,4
Nioqqutissanik kiffartuussiner-nillu avataanit pisiat	1,7	11,0	-3,5	2,4	14,5	-2,8
Pilersuineq	-1,1	6,7	-1,1	1,2	6,1	-0,7
Inuinnaat atuinerat	0,2	1,5	0,9	1,5	-0,1	1,6
Pisortat atuinerat	-0,6	1,8	1,7	3,0	4,4	-2,1
Tamakkiisumik aningaasaliinerit	10,2	10,9	-4,1	-6,9	53,3	5,9
Nioqqutissanik kiffartuussiner-nillu avammut tunisat	-9,9	15,2	-3,8	3,6	-10,4	-6,2
Pisumaneq katillugu	-1,1	6,7	-1,1	1,2	6,1	-0,7

Najoqqutaq: <https://bank.stat.gl/NN11>

*Kisitsisaagallartut

Kalaallit Nunaani, Nunani Avannarlerni kiisalu OECD-mi nunani BNP-ip ineriartornera pct.-inggorlugu

Najoqqutaq: OECD.org

BNP

Nuna tamakkerlugu naatsorsuutit akit aalajangersimasut (akiusimasut nalingat) aamma akit ingerlaavartut malillugit naatsorsorneqartarput. Akit aalajangersimasut malillugit nuna tamakkerlugu naatsorsuutit akit ineriartornerannik sunnerneqarsinnaajunnaarlugit suliaapput. Akit aalajangersimasut malillugit BNP-ip ineriartornera aningaasaqarnerup ineriartorneranik takutitsivoq.

34 KISITSISIT PINGAARNERIT

Nunap pissusaa

Sumiiffik	Nunarsuarmi qeqertat nunavissuarmut atanngitsut annersaat, Amerikap Avannarliup nunavissuani Sikuiuitsup kiisalu Atlantikup Avannarliup akornanni Canadallu avannamut kangiani inissisimavoq. Kalaallit Nunaata avannarpasinersaa, Oodaap qeqertaa, Qalasersuaq Avannarlermit 706 km-iinnarnik unga-sitsigivoq. Nunap kujasinersaa, Kap Farvel, nunar-suup allorniusaani sanimukartuni Norgemi illoqarfup Osloq nalaani inissisimavoq.
Nuna	Kalaallit Nunaat Atlantiku Avannarlermi, Amerikap Avannarliup Europallu akornanni inissisimasoq. Innuttaasut sinerissami illoqarfinni nunaqarfinnilu najugaqarput.
Nunap sumiissusaanut uuttuutit	72 00 Avannamut, 40 00 Kimmut (Kalaallit Nunaata qiterpiaa)
Nunap atitussusaa	2.166.086 km ² (nunarsuarmi qeqertat annersaat - nunarsuarmi nunat angineraasa 12.-iat)
Nuna sermimik qallersimangitsoq	410.449 km ²
Sineriak	44.087 km
Nunap annertus-susaanut uuttuutit	Avannaarpasinnerpaamit kujasinnerpaamut 2.670 km, Kangisinnerpaamit kippasinnerpaamut 1.050 km
Gaqqat portunersaat	Gunnbjørnig Qaqqaa 3.700 m Kalaallit Nunaata Kangianiittoq
Nunap isikkua	Sermersuup manissup, ilaatigut portunersarasaartup nunap timaa qallersimavaa, sineriak qaqqartooq naggorluttoq ujarattoorlu minillugu. Sermersuaq 3 km angullugu issutigaaq nunarsuarmilu erngup tarajoqanngitsup 10 pct.-ia tassaniippoq
Silap pissusaa	Issuttumiit sikuneq ajortumut; ukiut issittut aasallu nillartaartut. Aasami agguaqatigiissillugu kiassuseq 10° C qaangerneqarneq ajorpoq (qangaaniilli issittup silaannaannik nassuaatigineqartartoq malillugu)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, januaari	Nuuk -4,0° C, Kangerlussuaq -16,5° C, Ilulissat -8,4° C, Kulusuk -6,3° C (2021)
Agguaqatigiissillugu kiassuseq, juuli	Nuuk 7,9° C, Kangerlussuaq 11,1° C, Ilulissat 8,9° C, Kulusuk 7,1° C (2021)
Pinngortitap pissarititai	Zinki, aqerloq, ujarak saviminissalik, aamaruutissat, molybdæni, kuulti, platini, urani, kanngussak, nikkeli, saffugassat qaqtigoortut, erngup nukiga immaqalu aamma uulia gassilu
Naasut	Naasut pukkitsut qaqqani qeriuqaannartullu masar-suini naasartut, issuatsiaat, orsuaasat, paarnaqutit, kigutaarnat kiisalu avaalaqiat

Uumasut

Nuna allanngutsaaliugaq	Tunup avannaarsua Kalaallit Nunaanni eqqissisimatitaasoq 972,000 km ² missaanik annertussuseqarpoq
Piffinni nunat eqqissisimatit nunarsuarmilu eriagisassat kingornussarsiat	Qimusseriarsuaq aammalu Sarfartooq (Arnangarnup Qoorua) eqqissisimatitaapput. Ilulissat Kangerlua, Aasivissuit - Nipisat aamma Kujataa UNESCO-mi nunarsuarmi eriagisassatut kingornussarsianut ilaapput.
Innuttaasut	
Innuttaasut	56.562 (Jan. 2022)
Inoqqortussuseq	Sermeqanngitsumi km ² -mut ataatsimut inuit 0,14-it (Jan. 2021)
Illoqarfiit pigaarnersaanni innuttaasut	Nuuk: 19.486 (Jan. 2022)
Illoqarfinni innuttaasut	49.526 (Jan. 2022)
Nunaqarfinni innuttaasut	6.971 (Jan. 2022)
Innuttaasut ineriartornerat	0,02 pct. (2022)
Toqusoqartarnera, katillugit	Innuttaasut 1.000-it akornanni 10,2-t toqusimapput (2020)
Nunasisartut nunasiartortartullu katillugit	-220 (2021)
Meeraaqat toqusarnerat, katillugit	Uumallutik inunngortut 1.000-it akornanni 8,4-rit toqusimapput (2020)
Inuuneqqortussuseq	Arnat 73,95, angutit 69,20 (2015/2020)
Meeqqiortarnek	Arnat 15-49-nik ukiullit 2,1-inik meerartaarsimapput (2020)
Kalaallinut taagut	Taggit: Kalaaleq (kalaallit). Pissusilerissut: Kalaallisut
Inunngorfik	Kalaallit Nunaanni inunngorsimasut: 89 pct. Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasut: 11 pct. (Jan. 2022)
Upperisaq	Innuttaasut amerlanerpaat evangilisk lutheriupput
Oqaatsit	Kalaallisut, danskit oqaasii

Naalakkersuisut

Naalakkersuinikkut aaqqis-suussaaneq	Kunneqarfimmi inatsisitigut tunngaviler-neqarsimasumi tamat oqartussaqaataanerat tunngavigalugu inatsisartoqarneq
Namminersornermi killiffik	Kunneqarfik Danmarkimut ilaavoq; 1979-imi Namminersornerullutik Oqartussaqaaleneq, 2009-miillu Namminersorlutik Oqartussa-qarneq
Illoqarfii pigaarnersaat	Nuuk
Inuiattut ullorititaq	Juunip 21-at (ullortuneq)
Inatsiseqarneq	Danskiteq naalagaaffianni inatsisilioriaaseq malillugu
Qinersisinnaatitaaneq	18-inik ukioqalereersimasut; tamanut atuuttoq
EU-mut ilaasortaaneq	1973-imi januaarip aallaqqaataanit 1985-imi februaarip aallaqqaataanit
Naalagaaffiup qullersaa	Ataqqinartorsuaq Danmarkip Dronningia Margrethe II
Naalakkersuisut siulitta-asuat	Múte Bourup Egede (Inuit Ataqatigiit)
Inatsisiliortut	Inatsisartut (inatsisiliortut 31-nik ilaasortallit)
Eqqartuussiveqarneq	1. Eqqartuussisoqarfiiit , 2. Nunatta Eqqartuussisuuneqarfia 3. Eqqartuussiviit Qullersaat
Erfalorsorput	Seqineq (aappaluttoq) killingusaamit nuilersoq sermersuarlu (qaqortoq) erfalasup affaani qullermi, qalipaatiit paarlaallugit erfalasup affaanut allermut tarranissimasoq
Aningaasaqarneq	
BNP	15.481 million kr. (kisitsisaagallartut 2020)
BNP-ip ineriartornera	2019-imit 2020-mut 0,4 pct. (kisitsisaagal-lartut)
Inoqutigii ilanngaateqan-ngitsumik isertitaat	1. decil 42.998 kr. 10. decil: 1.265.793 kr. agguaqatigiissillugulu inoqutigiiit (tamakkiisu-mik) isertitaat: 401.480 kr. (2020)
Atuisunut akit allanngorar-neri pct.-inngorlugu	0,2 pct. (januaari 2021 - januaari 2022)
Sulisorineqarsinnaasut	Kalaallit Nunaanni najugaqavissut 26.978-it, 18-65-inik ukiullit (qaammammut agguaqati-giissillugit 2020)
Suliffissaaleqineq pct.-inngorlugu	Najugaqavissut 18-65-inik ukiullit agguaqati-giissillugu qaammammut suliffissaaleqisut 5,3 pct. (2020)

Missingersuutit

	Isertitat 12,9 milliard kr. Aningaasartuutit 12,6 milliard kr., aningaasaliineri ator-neqartut 1,0 milliard kr.-it ilanngullugit (2020)
Suliffissuaqarneq	Aalisakkerineq (kinguppaat qalerallilu pingaarnertut tunisassiarialugit), eqqumiit-suliorneq, ammit, amutsiveeqqat, takornari-aqarneq aatsitassarsiornerlu
Innaallagiq - atuneq	363 GWh (2020)
Nunalerinermi nioqutit	Savat, nersussuit aamma tuttut
Avammut niuerneq	4.881 million kr. (kisitsisaagallartut 2021)
Avammut niuerneq - tunisat	Nerisassat atorussallu aamma uumasut
Avammut niuerneq - suleqatit	Danmark, Island
Nioqutissanik eqqussuineq	5.403 million kr. (kisitsisaagallartut 2021)
Nioqutissanik eqqussuineq - pisiat	Maskiinat angallassinermullu atorut, nioqutissat suliareriikkat, nerisassat, ator-tussat uumasullu, petruuliumik nioqutissiat
Nioqutissanik eqqussuineq - suleqatit	EU (pingaartumik Danmark aamma Sverige)
Naalagaaffimmit tapiissutit	3.911,3 kr. (2020) aamma 3.942,6 kr. (2021) millionit Danmarkimit tapiissutit
Aningaasat atorneqartut	Danskiteq koruunii (kr.)
Aningaasat nalingi	USD 100 = DKK 673,07, EUR 100 = DKK 743.88 (April 1, 2022)
Attaveqaqatigiinneq	
Oqarasuaammik angallattakkamik atuisut	65.027 (2020)
Sianermermi nunap ilisarnaataa	299
Tv-kkut aallakaatitsiviit	Kalaallit Nunaata Radioa (nuna tamakkerlugu tv-kkut aallakaatitsivik) najugaqarfinnilu assigiinngitsuni tv-kkut aallakaatitsisarfiit
Aviisit	Atuagadliutit/Grønlandsposten (AG) aamma Sermitsiaq
Angallassineq assartuinerlu	
Qimuttuitsut aqutaat	0 km
Umiarsualiviit sissikkallu	Illoqarfii 13-it umiarsualiveqarput sinerissa-milu nunaqarfii amerlanerpaat sissikkannik tulattarfeqarlutik
Mittarfii	Mittarfii 13-it, helikopteritut mittarfii 46-t

KALAALLIT NUNAAT PILLUGU ANNERTUNERUSUMIK PAASISSUTISSAT

- Gunnbjørnip Qaqqaa
- Qimusseriarsuaq
- Sarfartoq
- UNESCO-mi eriagisassat
- Nuna allanngutsaaliugaq

<https://bank.stat.gl>-imi annerusumik kisitsisitigut paasissutissat assigiinngitsut takuneqarsinnaapput.